A VI · 1

Capitoli di Diuersi Stati

+

1/12

Alcuni Capitoli de' Statuti di Foligno, Assisi, Trevi, e Bevagna

Lett

Lodovico Iacobilli

1v

3v

De mulieribus decedentibus ab intestato et quarta dotis applicanda marito. ex statutis Communis Fulginie

Quoniam statuta quamplurima pro retroactis temporibus in civitate
Fulginei nonnumquam fuisse facta de dicta materia, ipsaque
statuta in dicta civitate viguisse et roboris firmitatem fuisse
plenissimam, et maxime in statuto populi civitatis Fulginie
inter cetera facto anno domini 1504 scripto manu mei
Jo: Aneravadi notarij positum sub rubrica de testamentis et
sub anno domini 1528 scripto manu magistri romani puzzoli
notarij, quod quidem statutum hodie viget et locum habet
in civitate predicta, et inter predicta temporum intervalla
per quorumdam malignantium occupatam malitiam atque sub
tractionem quas factas esse reperimus de pluribus
statutis de dicta materia factis et tam populi quam communis
ipsa statuta facta nequivimus reinvenire propter que secuti
plurimi quamplurima damna incurrerunt, volentes huic
morbo salutiferam apponere medicinam, et ne amplius aliqui
damna aliqua incurrere valeant seu possint quod iuri absonum
esse reperimus ut alterius culpa aliquis aggravetur
hoc presenti statuto statuimus atque firmamus quod si aliqua
mulier que haberet seu habuisset tempore sui obitus maritum
que decessisset hactenus seu que decederit in futurum
intestata sine legitimis filijs et dicto marito et ipsa natis
quod quarta pars dotis illius talis mulieris que sic decessit
hucusque seu que decederit in futurum, veniat in dictum suum
maritum, et ei dicti presentis capituli pleno iure applicetur
capitulo aliquo quod loquerentur in contrarium non obstante
Et quod instrumentum dotale aut confessionis dotis factis per
ipsum maritum vel alium pro eo ipsius talis mulieris que

5v

Stat.um de dote

sic decessisset seu que decederet instrumenti non possit
aliquo modo exequi mandari contra dictum eius marit[um]
vel bona ipsius ad petitionem alicuius personae super d[icta]
quarta parte dotis. Et quod petens ipsum instrumentum exequi
mandari non audiatur in Iure super dicta quarta pa[rte]
et predicta valeant et teneant et locum habeant in
quolibet casu et dicto tempore, nisi quando nos sumus per
predicta quod sopita et finita questionem alicuius Iud[i]
cis sibi vel per arbitrum assumpti vel per quietation[em]
facta de dicta quarta parte possint quoque modo res
pectari nec modo aliquo retractari, Et quod si ob
subtractionem alicuius statuti alicuius fuisset con
firmatus tempore preterito quod anti dotis ca
sit in pristino statu et quod nos dominus Ius quod
habebat proseguire possit aliquibus non obstantibus.

De Arbitris recipien(dis) et non per eos servan(dis). R(ubrica) 38

Item cupien(tes) inter coniunctos o(mn)es servari et h(ab)itus (?) mam amputari hac lege
perpetuo valitura sancimus q(uod) quotiens emerserit aliqua q(uestio) inter coniunctos
usq(ue) in iii° gradu linee consanguinitatis vel affinitatis tam simul(?) affinitas
durat et s(ive) in civitate fuerint vel mari per quo vel qua dicta affinitas
contracta fuit seu et inter eos exempt(?) et aliquis ipsorum litigantium pe-
teret an(te) termin(um) ter(tium) data ad probandum ipsas questiones quod consu-
lentur(?) ipsum ad petitione(m) petentis potestas seu eius offic(ia)l(es) tene-
antur et debeant cogere ipsos litigantes ad eligendum aliquos comunes
amicos unum vel plures qui concordanter(?) ipsos et compromittere
in ipsos seu ipsum de iure et facto qui arbitri unus vel plures
electi teneantur et debeant ipsam causam seu eius compro-
missas diffinire in uno mense computando a die recepti compromissi
et quod ipsi electi arbitri debeant cogi per potestatem vel
eius offic(ia)les vel similiter compromissum in eos vel eos factum et laudo
ferend(o) inter dictos coniunctos per arbitrum seu arbitros assump(tos)
eis non valeat nec liceat contradici sed ipsum laudum et arbitrium
quatrenugelatum(?) seu diffinitum debeat judex coram quo fuerit
petitum executioni mandari nulla exceptione eius vel facti audi-
ta non obstante recepta et predicta non venientes sibi locum ubi se-
rit(?) et dicta lata laudi vel arbi-
teri(?) ex(?) instrumento quarantigio(?) contrariis(?) obstantibus
iij. Et quia societas vincentur(?) fraternitatis nostre
dicti servand(a) fore inter socios si esset quo(d) per eos
mercantie in qua fuerit vel sit socius. Item dicimus quod in potestate(?)
forent vel in aliqua sive aliquos officiales civitatis non possint vendi(?)

6v

fere compromicti aliquis modo directe vel indirecte tamque in offitiales vel pro
personas et si compromissum fuerit non valeat ipso iure et quod f
vel per eum qui formam statutis capti nullam habeat roboris firmitat
Si vero fuerit aliquid per aliquem dictorum potestatis vel eius offitiales
vel sententiatum iudicatum declaratum et pacificatum non valeat ipso
Et si aliquid contra fuerit vigore predictorum possit perpetuo solvens
~~Et si aliquid~~ dicimus quod si potestas seu eius offitialis electi
ipsi vel alter eorum seu vocati per aliquos annos vel comitatenses
arbitrum arbitratorem amicus communis seu compositor amicabilis vel
nomine censeri et acceptaverit seu quoquo modo cognoverit
demnetur ipse sindicatus civis ... in centum libris denariorum et offitiales
fuerint in quinquaginta libris et eligens seu nominans quoquo modo
et condemnetur ... in ... quinque libris denariorum
et quod ... fieri non valeat ipso iure ... dicti
... intelligatur in qualibet parte quandocumque petat compromicti
contestata et post ... data ad probandum quod pro
inviolabiliter precipimus observari et ... in mense
vel ubi ... de ... facta et quod ... et observe
mercatorum de civitate ... quoquomodo contemnentibus
civis mercantie ad quam ... tenore si voluerit

Item dicimus et ordinamus quod si contingat aliquas partes compromictere in
aliquos seu aliquem de iure tantum sive de iure et de facto, si in compromisso contine
atur quod non possit contradici seu peti reduci ad arbitrium boni viri et iuratum
a partibus et in compromisso contineatur quod possit laudari alti et bassi et que ut
in qui modico ut in modico et semel laudare, quod debeat stari dicto laudo nec
possit ab aliqua partium gravari nec peti ipsum laudum reduci ad arbitrium boni
viri sed debeat exsecutioni dari laudum et arbitrium predictum [illegible] nulla
[illegible] verba ut aliquod predictorum non fuerit adiecta
in ipso compromisso quod pars que dixerit se gravatam vel lesam quod dicat
possit infra quinque dies et infra mensem debeat ipsam causam coram [illegible] prosequi
expediri alioquin in dicto mense [illegible] fuerit [illegible] compromiss
et laudum in sua firma permaneant exsecutioni et debeat predicta mandari
de iure et [illegible] remota. et nihilominus iudex possit et debeat partem que erit
in expensis [illegible] in causa [illegible] si contingat [illegible] succumbere vel
non [illegible] prosequta in dicto tempore [illegible] expensis [illegible] reductionis
ad arbitrium boni viri condemnare et ipsas expensas facere refectas [illegible]
infra octo dies ab appellatione et receptione [illegible]
secundum in compromissis et laudis [illegible] presentibus non [illegible]
pendentibus [illegible] menses [illegible] confirmationis
ad prosequendum [illegible] firmum laudum et arbitrium
non intra [illegible] et predicti mandare nulla [illegible] appellatione et
exsecutioni obstante. Et si contradicens obtinuerit ille qui meruit arbitrium
possit saltem remissum et appellare ad iudicem capitaneum. Qui iudex teneatur
et debeat summarie sine strepitu et figura iudicii infra unum mensem quinque
dies a die interposite appellationis [illegible] cognoscere et diffinire

7v

ipam cam et eius sniam et diffoni stri applatione aliqua no obstan elaps
dcis viginti quinque diebus si dictus Iudex no pronuntiavit rata man
tentia et si dcus Iudex dcam cam no diffinieerit intra dcum tpus teneatur
qpteneat et debeat resarcire appellant omia dapna et interesse dni qu
ftri intra tpus qui appellaverit et tpe sindicatus depredicti tenearitur sindicare
vnoquoque dcorum casuum teneatur arbitri seu arbitrat ipas cas diffin
30 dies et m[illegible] potas capitan et quilz alius Iudex qui dr loc fuerit
teneatur cogere dcos arbitros sive arbitrat diffinire cam sibi ut eis comis
dcis dies a dic receptionis ipius arbitrij et m[illegible] Iudex potatis parti
dcos dies lib. dra. quilz ipoz debeat condemnari nisi de partium voluntate ter
fuerit porogatz ut per ipas partes stetoni quominus m. dcuz tmi. ponere ter
Insuper ordinam et deuimus quod Iudex dni potatis ut capitan et rog qu
ora qua petiet adertitione amicorum petati tenead et debeant
arbitri dnt in discordia ipos arbitros et partes coram fieri aduocat
vocatis si invenerit ipos in discordia termina cam compromiss
cogere per adeligere tertium et in ipm tertium qui sit neutri parti sus
tae et gamelae ipam cam terminarr una cu dcis arbitris ut ali
et per m[illegible] lear ut per ipas fuerit faissent a prm. compr
et si aliqua partium vellet recusare seu eligere tertium quod Iudex co
teneat ipm tertium neutri parti suspectum per se ipm eligere et si aligu
pr. quinque seu vellet consentire ad eligend ipm tertium quod facto
dictus tep. m[illegible] [illegible] pr dci Iudicis et ipe et Iudex possit et
eligere et ponere dcum tertium qui tertius cam ipam si ei commissa
cognoscer et viderer una cu dcis arbitris ut alio eorz et ipam sni
terminar in tpus predictum nisi ter. ipi prorogaret de pte voluntate et
rij una cu dcis arbitris ut alterius eorz laudo et sniam stri ut de s
in per arbitros ambos ipos et si contingerit quod arbitri in qui
missu ter et tertius predictus in certa in quo electus est laudi in pa

8 / 21

subiectis ad penitentiam alterius partis compromictentem quod inde non possint recedere nec
aliquis eorum possit interim eorum arbitrium et laudum recedere nisi e pena quibus ipsorum
arbitrorum in quinquaginta lib. den. et quod nec potestas nec capitaneus nec aliqui
alius officialis comunis subiectis possit eis ut altera eorum dare licentiam recedendi de loco
in quo erunt detenti ad penam prestiti sacramenti et C lib. den. di suo sal.o et si
contingeret ex casu ad personaliter detinerentur in palatio arbitrii supradicti
ultra arbitrium quod exspirare compromissum lapsis terminis XX dierum et post ipsos
XX dies fieret ipsum laudum ut arbitrium per ipsos arbitros ad que fieri
tenerentur et post ipsos XX dies solum cum eorum concordia in tempore compromissi
quod nihilominus ipsum laudum sententia mandatum seu arbitrium quod tenetur fieri
per ipsos omnes tres ut maiorem partem ipsorum non
sed potius valeant et teneant ac si lata et data essent in XX dies computandi
a die anteposita facti compromissi et sic totum sive in compromissis in possit
fieri

Ad.m dr
meranda

De [...] Mulieribus decedentibus ab intestato [...] Fulginei 92

IN Dei nomine amen. Hec est Copia exempli sive transumpti statuti Comunis
Civitatis Fulginei de Mulieribus decedentibus ab intestato et quarta
dotis applicanda marito R.ca lxxxxiiij, ex volumine statutorum
dicte Civitatis hoc [...] copiati et transumptati per me [...]
[...] notarium infrascriptum. Cuius quidem R.ce et statuti tenor
talis est videlicet. De mulieribus decedentibus ab intestato et quarta dotis applicanda. R.ca lxxxxiiij

Quoniam statuta quamplurima pro temporibus retroactis in Civitate Fulginei
noverimus fuisse facta de dicta materia, ipsaque statuta in dicta
Civitate viguisse et roboris firmitatem habuisse plenissimam. Et
maxime in statuto ipsius Civitatis Fulginei inter cetera facto anno domini
Millesimo trecentesimo quarto decimo, scripto manu [...] Johannis
[...] notarij posito sub R.ca de testis. Et sub anno domini millesimo
ccc. vigesimo octavo scripto manu magistri [...] notarij
quod quidem statutum hodie viget et locum habet in Civitate
predicta. Et inter predictorum temporum intervalla per quorundam
malignantium occupatione malitiam atque subtractione quas factas
esse reperimus de pluribus statutis de dicta materia factis et
iam populi quod omnes ipsa statuta facta nequeant quolibet
reinveniri propter que Fulginates quamplurimi damna plurima
incurrerunt. Volentes huic morbo salubre apponere medicinam
Et ne amplius aliqui damna aliqua incurrere valeant
sive possint quia iuri [...] esse reperimus ut alterius
culpa aliquis aggravetur. hoc presenti statuto statuimus atque
firmamus quod si aliqua mulier que haberet vel habuisset tempore
sui obitus maritum que decessit hactenus seu que decederet in
futurum intestata sine legitimis filijs ex dicto marito et ex ipsa
natis: quod quarta pars dotis illius talis mulieris que sic decesserat
hactenus seu que decesserit in futurum, veniat in dictum virum
maritum et ei ac heredibus suis [...] applicetur pleno iure [...]

aliquo quod loqueretur in contrarium non obstante. Et quod instrumentum
dotale aut confessionis dotis facte per ipsum maritum vel alium
pro eo ipsius talis mulieris que sic decessisset seu decesserit in
futurum non possit aliquo modo executioni mandari contra dictum
(ius mariti) vel bona ipsius ad petitionem alicuius persone
super dicta quarta parte dotis. Et quod petens ipsum instrumentum
executioni mandari non audiatur in iure super dicta quarta
parte. Et predicta valeant et locum habeant in presenti
preterito quod vz a dicto millesimo [...] quarto decimo et citra et
per ipsum tempus et in futurum. Et predicta plene valeant
et teneant et locum habeant in quolibet casu predicto
tempore nec per predicta volumus quod sopita et finita per sententiam
alicuius iudicis comunis fulginei vel per arbitrium assumptum:
vel per quietationem factam et dicta quarta possint quoquomodo
resuscitari nec modo aliquo retractari. Et quod si ob substractionem
alicuius statuti aliqui fuissent dampnificati tempore preterito
quod ante presens capitulum sit impressum statuti. Et quod nihilominus
ius quod primo habebat prosequi possit quicumque non obstante.
Et ego Francischinus de Fulgineo publicus apostolica auctoritate notarius iudexque
ordinarius suprascripta copia exempli sive transumptum
sumpsi et exemplavi de dicto volumine statutorum comunis fulginei
de verbo ad verbum ut vidi et legi nil addens minuens
vel minueris nisi forte punctum vel sillabam per errorem
non autem quod mutet sensum vel variet intellectum. Et predicta
de licentia et commissione Mag.ci viri iuris utriusque doctoris domini
Blasii Casulani civitatis fulginei iudicis ordinarii et potestatis
honorandi pro tribunali sedentis ad eius solitum bancum iuris et
predictam copiam exempli sive transumpti auscultavi et

IN Dei Noie Amen. Hec est copia exempli sive sumpti cuiusdam capituli facti et à Mag.ca Coitate fulgin. circa dotes, prebendas filiabus natis ex patre, avo et proavo ordinis prioratus nube que nubent illis, qui non sunt ordinis consilii, regnatis ex patre avo, et proavo ordinis consilii, scripti rogati et publicati per s. lo: baptistam Brucciuti de pedelucco interamnen. dioc. olim procancell.ariu M. coitatis fulgin. reperti in quodam libro instrum.torum dicte civitatis existente in archivio publico dicte civitatis ad folia 255, necnon brevis s.mi d. n. Iulii felicis recor: pape tertii confirmantis capitula super ornatu et dotibus mulieribus dandis reperti in cassa brevium M. coitatis predicte Repertum per me matheum Dignossimum fulginatem modo vicecancellarium prefate M. coitatis, publicum apostolica et imperiali auctoritate not.m et iudicem ordinarium qui predeam copiam et exemplavi de eorum originalibus propriis sub annis dni nri Iesu Xpi ab eius salutifera nativitate mill.mo quing.mo quinquag.mo nono indictione secunda vacante sede per obitum felicis record: pauli pape quarti die vero mercurii vig.ma decembris quorum quidem capituli, et brevis tenores tales sunt et sequuntur videlicet respective etc. et obmissis hiis quam pluribus aliis et diversis capitulis precedentibus et subsequentibus dicto capitulo non supra allegato de voluntate facientis extrahere quia ei non expediunt sequitur tenor dicti capituli etc.

Item à figliole discese da padre, avo, o proavo dell'ordine del priorato che se maritaranno à quelli che non sonno del conseglio, nè discesi da padre, avo, o proavo dell'ordine del conseglio non si possano promettere per dote più de fiorini cinquecento, et per ornamento e orignamento e con non più sotto qual si voglia quesito, colore, o pretesto come di sopra. Modo sequitur tenor dicti brevis etc.

IVLIVS PP III

A tergo Dilectis filiis prioribus et consilio civitatis nostre fulgin.

Intus vero — Dilecti filii salutem et apostolicam ben: exponi nobis fecistis per oratores vestros nuper fecistis, quod vos pro utilitate, et bono publico istius vestre civitatis, nonnullas statuta et ordinationes

10v

super vestimentis et ornamentis per mulieres ipsas deferendis et dotibus illis assignandis
et prestandis fecistis et condidistis, que pro maiori eorum firmitate per nos confirmari
desideratis. Nos igitur qui honestis omnium et presertim subditorum nostrorum votis libenter
annuimus pub.ca vestra utilitate inducti, vestrisque in hac parte supplicationibus
inclinati Statuta et ordinationes predicta, eorum omnium particulares tenores presentibus
pro expressis habentes auctoritate ap.ca tenore presentium confirmamus, et approbamus
illisque perpetue firmitatis robur adiicimus, ac ipsa ab omnibus ad quos spectat
sub excommunicationis late sententie pena, a qua non nisi a nobis vel successoribus
nostris Romanis pontificibus, preterquam in mortis articulo absolvi possint per quemlibet
contravenientem eo ipso incurrenda inviolabiliter observari debere decernimus
atque mand. Non obstantibus constitutionibus, et ord.nibus ap.cis ac et iur.to confirma
tione ap.ca vel quavis firmitate aliqua roboratis aliis eiusdem civitatis statutis
et consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Dat. rome apud s.tum
petrum sub annulo piscatoris die xv Martii M.D.L. Pont. nostri anno
primo. Blosius el. fulgin. omni solute sigillo ne mo[...]

Et ego Matheus Sig. fulginas not. et civice cam.e predictus supradictas copias
exempla sive sumpta dictorum capituli et brevis ac eorum registrationis copia
vi, sumpsi, et exemplavi de eorum originalibus propriis, nil addens vel
minuens nisi forte punctum vel sillabam prout accidere solet, quod eorum
substantiam in aliquo viciari possit etc. et ad fidem robur et testimonium
premissorum hic me subscripsi et publicavi signumque et nomen meum consuetum
apposui

Signum Mei Mathei not. et civice came. predicti etc.

Item statuimus et providemus quod nulla mulier si dotata fuerit a patre vel matre, avo vel pavo, avia seu pavia seu per verba de presenti disponsata legie possit venire ad successionem ab intestato patris vel matris, avi, pavi, avie, seu pavie, donec superest aliquis masculus natus ex legitimo matrimonio, de linea et stirpe masculina descendens omnium predictorum, vel alicuius ipsorum a quocumque dotata esset. Nec etiam possit venire ad successionem descendentis seu descendentium ex aliquo predictorum, dum superest aliquis masculus predictorum descendens a predictis. Nec mater succedat filio suo, seu filie, superstite seu superstitibus fratre ipsius decedentis, seu fratribus, vel nepotibus masculis ex eodem matrimonio, et ex eisdem parentibus procreato, seu procreatis, seu patruo, vel patruis ipsius decedentis. Si non dotata fuerit a fratre carnali, seu a sorore carnali, seu a se ipsa et per verba de presenti disponsata, non possit venire ad successionem ab intestato fratris carnalis vel sororis ipsius mulieris ex utroque parente coniuncti superstite alio fratre carnali masculo ipsius decedentis, filio vel filiis ipsius fratris. Si non a patruo vel amita dotata fuerit et per verba de presenti disponsata, non possit venire ad successionem ab intestato ipsi dotanti fratri ipsius dotantis vel filiorum ipsius, existentibus fratre dotantis, filio vel filiis ipsius fratris masculis tantum. A quocumque autem predictorum fuerit dotata et per verba de presenti disposata

Fratre carnali, patruo, fratre patruele ... descendente ... masculo vel femina

Fratre carnali patruo patruele vel aliis ascendentibus descendentibus vel collateralibus masculis vel femine descendente et ipso ... etiam non dotatis

descendente et ipso ... dotatis vel non dotatis

vel ipso quoque et ipso ...

consanguineis vel utriusque coniunctis

seu filiis masculis patrui vel nepotibus masculis

vel ex parte ... consanguineo vel utroque

amita

... non possit venire ad successionem predictorum vel alicuius ipsorum dotatorum vel non dotatorum existentibus predictis masculis ... quod mulier dotata ... per ... ... vel ... ... vel ... ... seu ... ... descendentibus et ... esset nubilis etatis vel non esset ... disposata ... quando ... defficiendo vel ... in hoc ... predictorum successione ... debeat ... dotare ... facultates patrimonii ... successione ... arbitrio ... ex parte ... quod ... dotata non possit aliquid ... ... vel ... ... superstite fratre seu nepotibus masculis ... ... non esset ... successione

no possit venire ad successionem pdcor ul alicui
ipor nisi mo z forma pdcis. Et q in casu
quocumqz in quo secundum formam dci capli mulier
dotata repelleretur ab intestato si viveret
a cuiuscumqz successione repellantur eius filii z filie
z ab eadem descendentes. Et q nulla mulier
dotata possit petere supplementu legie sed
suo legato contenta sit. Et si qua peteret
super ipa petitione no debeat aliquatenus audiri.
Et pdca locum habeant i pteritis casibus ~~et~~ pendentibus ul no decisis etiam
i psentibus z futuris

12r

12v

13v

Deformi^o^. super
do libz nõ dõndis

Concordavi una cum Fulgineo grillo not.o pub.co infrascripto qui
a dicta ansultatione et Concordantia fidem fecit: Qui Mag.cus dominus
potestas et Judex visis et auditis predictis visa forma Juris et stat.
visa fide facta d. ansultationi et Concordantie viso dicto transum
et om. alijs videndis licentiam dedit dictum transumptum faciendi de quo trans
umptum eamdem fidem adhibendam esse pronunciavit q. adhiberet dicto stratto et
in predictis sua et com. Fulginii auctoritate interposuit pariter et decretum
supplendo omnem defectum in forma com. met. nec et hoc sub anno
a nat.e dni nri Jesu Xri millo quingmo quinquagesimo sexto ind.ne 14
tempore Pont.s S.mi dni nri dni Pauli divina providentia pp. quarti die
sabbati quintadecima mensis Febr.ij presentibus orlando bartolomej et Certio
Milliti de fulgineo testibus etc. In quorum fidem Ego Joanes Sirolus(?)
de fulgineo pub.co ap.ca auctoritate notarius de predictis rogatus hic me subscripsi
signum nomenque meum consuetum apposui rogatus

S.m mei Joanis notarij predicti

Et ego Julius grillus pub.s apos. auct. not.s predictis ansultationi et con
cordantie ac decreto et auctoritatis interpositioni interfui et presens fui
una cum dicto s. Joanne transumptanti et ea que rogatus
scribere scripsi et ad fidem premissorum signum et nomen meum apposui
consuetum

fu es

Signum mei Fulginei predicti

14v

Priores Populi Civitatis Fulgin.

Copia et ... 4. ... dote

Retroscriptos ser Franciscum Sixti, et ser Fulginum Gentili, ~~Retr~~ Cives nostros esse fideles et authenticos Notarios, eorumque publicis scripturis in iudicio et extra hic plenam fidem adhiberi, publice attestamur Certique testimonium perhibemus. In quorum fidem etc. Dat. Fulgin. in Palatio Residentiae nostre die XXV Februarij 1556

Josephus Cancell.

Ad futuram rei memoriam. Ex iniuncto nobis apostolicae servitutis officio
ad ea libenter intendimus per quae singulorum presertim S.R. Eccl.
subditorum commoditatibus salubriter provideri ac universali eorundem
saluti consuli possit. Sane dilecti filii Communitas et homines
Civitatis nostrae Fulginei nobis nuper exponi fecerunt alias pro parte
eorundem Communitatis et hominum fe. re. Julio PP. iij praedecessori
nostro exposito quod ipsi postquam pro eorum communi utilitate et bono
publico dictae Civitatis [illegible] nulla statuta et ordinationes super
vestimentis et ornamentis per mulieres hominum dictae Civitatis
deferendis ac dotibus illis assignandis et [illegible] fecerint
et condiderant ac illa pro maiori eorum firmitate apostolicae sedis
munimine roborari desiderarent dictus praedecessor
publicae eorundem hominum utilitati consulere volens supplica-
tionibus illorum tunc in ea parte inclinatus statuta et ordina-
tiones huiusmodi apostolica auctoritate approbavit et confirmavit illisque perpe-
tuae firmitatis robur adiecit ac ea ab omnibus ad quos
spectabit sub excommunicationis latae sententiae pena a qua
non nisi per eum ac successores suos pro tempore existentes
Romanos Pontifices praeterquam in mortis articulo absolvi possent
per quemlibet contravenientem eo ipso incurrenda inviolabiliter
observari mandavit et decrevit prout in dicti praedecessoris in forma
brevis desuper confectis plenius continetur. Cum autem sicut
eadem expositio subiungebat statuta et ordinationes huiusmodi
in [illegible] observanda [illegible] existant, et praefati homines necnon
nonnulli dictae Civitatis habitatores dotes eorum filiabus sive
consanguineis [illegible] formam statutorum [illegible] et magis

ac

ac magis ad eorum libitum, licentiant contrahentes excessum personas
in dictis praedicationis literis contentas in eorum animarum maximi
periculum incurrendo excommunicationis statutis, et ordinationibus quo
ad dotes mulieribus assignandis tanti illis necnon quo ad vestes limita-
et ornamenta modo robur permissionis, derogaverunt, et eisdem commu-
nitati et hominibus sive eorumdem particularibus dictas dotes
mulieribus constitutas et dicto praedictam ad quemcumque summam
et alias eam excedentem pro eorum facultatibus constituendi per
nos impartiretur ex quo praefatis incommoditatibus ac incommodis
obviari et quieti nostrae pariter consuleretur; quare communitas et homines
praefati nobis humiliter supplicari fecerunt ut eis in praemissis oppor-
tune providere de benignitate apostolica dignaremur, Nos igitur
eorumdem communitatis et hominum commoditati ac animarum saluti
et quieti consulere volentes nec non statutorum et ordinationum
huiusmodi ac literarum dicti huius praedicationis tenores praesentibus
pro expressis habentes huiusmodi supplicationibus inclinati eisdem
communitati et hominibus ut statutis et ordinationibus
praedictis et quibusvis literis apostolicis per eos impetratis et eis
concessis non obstantibus dotes ad quascumque summas et alias eis
bene visas et pro eorum facultatibus mulieribus et earum
filiis ac parentibus et consanguineis constituere et assignare
libere et licite valeant apostolica auctoritate tenore praesentium concedimus
et elargimur, decernentes eosdem homines propter dotium
mulieribus assignandarum ad quasvis summas constitutionem
et assignationem huiusmodi ac statutorum et ordinationum huiusmodi
transgressionem sententias censuras et poenas in dictis literis

lr̃is ac statutis, ordinationibus huiusmodi contrarias incurrere
minime posse neque debere, et in dict. litt. eorum contineri, et dominus
ac eorum quilibet qui post dictas litteras ab eodem Iulio praede-
cessore nostro ut praefertur emanatas sub forma statutorum
Bonon. obedientiam cum filijs et familiaribus constitutionem statu-
et ordinationes huiusmodi transgrediendo sententias censuras
et penas in dictis lr̃is ap.licis contentas incurrerint, et incurri-
sse dici possint eos a dictis censuris, et penis in utroque foro
eisdem auctoritate et tenore absolvimus, et liberamus ac easdem
sententias censuras, et penas tollimus cassamus, et annullamus
ac patres ad quos spectat casum; et ab eorum nec non eosdem
homines ad dict. statut. observationem quoad dotium huiusmodi
assignationem minime cogi seu compelli posse nec ad id
obligatos fore mandamus, omnesque inhabilitates, et infamie
maculam sive notam praemissorum occasione in personas eorum
vel bonis directe vel indirecte quovis quaesito colore per
loci ordinarios seu quosvis alios iudices magistratus, et
personas quavis auctoritate fungentes molestari perturbari aut
aut inquietari non posse neque debere, Et ita in praemissis
omnibus, et singulis per quoscumque iudices, et commissarios
quavis auctoritate fungentes sublata eis, et eorum cuilibet quavis
aliter iudicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate iudicari
et diffiniri debere, irritum quoque, et inane quicquid secus
super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter
contigerit attemptari decernimus, quo circa venerabili fratri

Epō Amerin. et dilectis filijs Dnō [illegible] de [illegible] Fulgin. ac vicario
venerabilis frīs Epī [illegible] in spiritualibus generali per presentes
committimus et mandamus, quatenus vos vel duo aut unus
vestrum per se vel alium seu alios presentes litteras et in eis contenta
quecumque ubi et quando opus fuerit ac quoties pro parte eorundem
dictae communitatis et hominum aut aliquorum eorum super premissis
fueritis requisiti, publicantes eisque et eorum cuilibet in
premissis efficacis defensionis presidio assistentes faciant
auctoritate nostra presentes litteras et in eis contenta quecumque firmiter
observari ac eandem communitatem et homines et eorum quemlibet
illis pacifice frui et gaudere non ~~[illegible]~~ permittentes
eos vel eorum aliquem desuper contra earundem presentium tenorem
a quocumque quomodolibet molestari inquietari vel pertur-
bari, contradictores molestatores quoslibet et rebelles
per censuras et penas ecclesiasticas ac alia opportuna iuris remedia
appellatione postposita compescendo ac legitimis super his
habendis servatis processibus censuras et penas predictas
et iteratis vicibus aggravando invocato etiam ad hoc si opus
fuerit auxilio brachii secularis, non obstantibus premissis
et quibuscumque aliis apostolicis ac in provincialibus et synoda-
~~[illegible]~~libus conciliis editis et generalibus vel specialibus consti-
tutionibus et ordinationibus nec non dictae Civitatis [illegible]
etiam iuramento confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia
roboratis statutis, et consuetudinibus privilegiis quoque indultis
et litteris apostolicis eidem Civitati illiusque Civibus quomodolibet

11r

concessis confirmatis et innovatis, quibus omnibus et
singulis illorum etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis
eorumque totis tenoribus specialis specifica expressa et
individua ac de verbo ad verbum non autem per clausulas gene
rales idem importantes mentio seu quaevis alia expressio
habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servan
da foret tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbum
insererentur praesentibus pro sufficienter expressis habentes
illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat
harum serie specialiter et expresse derogamus ceteris
contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctum
Petrum sub annulo piscatoris die prima februarii
Pontificatus nostri anno secundo 1561

Cae: Glorierius [?]

omisso sigillo

A. Calonius [?]

extraordina
nuelin
rem

P. pag. 4

Bulla pro Po[illegible]
~~[illegible]~~ ecclesia-
stici e 15 fogli

In Dei nomine Amen. Infrascripta, que sequitur est Copia sive transumptum cuiusdam Rubricæ existen. in quodam libro cooperto carta pergamena nuncupato Tabula Civitatis Fulginii ad paginas 52 qui asservatur in Cancellaria pred.ᵃ Civitatis cuius Rubricæ tenor talis est. Vid.

De Conductoribus Terrarum et Vinearum. Rub. XIII

Item dicimus et ordinamus, quod quicumque conduxerit, seu habuerit terram vel vineam ad cottimum vel laboritium, vel domum ad pensionem ab aliquo teneatur et debeat finito tempore locationis ipsam terram vel aliam rem locatam d.no vel quasi domino rei relinquere, vel et locatori dimictere et dimectere ipsam rem locatam liberam et absolutam et abinde in antea ad eam redire non possit, nec in ea dominum molestare: et si talis Conductor eam non dimiserit et contrafecerit et finito tempore, si dominum rei, vel locationis in ea molestaverit in centum solidos denariorum Comuni Fulginei condemnetur et liceat domino, vel quasi rei terras locatæ sua auctoritate reintrare tenutam et possessionem rei locatæ sine poena et banno et ceparatori extrahere si qua de tenu. in ea, et ipsi Conductori teneantur, et debeant terras locatas

et

et per eos conductas bene laborare et colere toto tempore quo ipsas
tenuerint; quod si non fecerint vel non bene fecerint, liceat domino
vel quatuor hominibus seu iis habentibus reintrare tenutam et possessionem
d(ic)tae rei locatae sine poena et banno: dummodo quod antequam
Conductor discedat de possessione, vel quod eam relaxet rei
conductae, debeant eligi duo homines amici communes, qui debe-
ant cognoscere de laboribus Conductoris et de damnis, et donec d(ic)to
Conductori de interesse suo fuerit satisfactum, prout ipsi arbitri
diffinierint, Conductor ad relaxandum eam nullatenus teneatur.
Et idem dicimus de his, qui conduxerint terras ad pastinandum,
et teneantur ipsi Conductores illis a quibus acceperint terras vel
vineas dare idoneam cautionem ad petitionem ipsorum de d(ic)tis
removendo fructus vel separandos qui vel quae essent in d(ic)ta
re locata nisi primo locatori satisfecerint de affictu. Et si quis
contra praed(ic)ta fecerit in centum solidos denariorum condemnetur.
Et si quis constituerit se vel aliquas nomine alterius tenere et
possidere et possessionem et fructus ipsius rei vendidit vel
obstraxerit sine conscientia illius cuius essent, seu fructus ipsius
rei locatae illis cuius nomine constituit se possidere, vel his aut
ipsorum heredibus post completum terminum sive tempus reintrare
tenutam et possessionem ipsius rei, et ipsa uti sine poena legis, et
iuris. Et Potestas ad petitionem locatoris, vel heredum ipsius
faciat

faciat ipsum locatorem, vel eius heredes in possessionem ipsarum
rerum induci sine aliqua solemnitate, exceptione aliqua non obstante:
sed solummodo ostenso instrumento praedicti, sine ille qui concedi[illegible]
sepro aliquo possidere possederit, item. Lex praedicta reddicit sibi
tum in temporibus certarum, et similiter eo in rebus dictis pensionem
de quarum finibus redditis facta esset in fraudem conductoris, aliqua
lege et capitulo non obstante. Lex quod dominus proprietatis
vel quam dedit concessit, vel locavit aliqua bona ad affictum sive
tempus [illegible] ex praedictis rebus ad certum tempus, nullo modo
talis conductor sine voluntate locantis ius suum alicui
concedere possit, et si quis contra fecerit in centum solidos
denariorum [illegible] condemnetur, et locatio per
conductorem facta sine voluntate locatoris non valeat, nec
teneat et hoc locum habeat in praeteritis praesentibus et futuris.
Lex si quis locaverit vel locavit aliquam domum alicui pro tribus
annis vel maioris spatii temporis, et talis locator vendere
voluerit ipsam domum, quod possit eam libere absque aliquo
conductoris iure, vel ratione servata vendere sine poena et
banno: dummodo eam maliciose non vendat. Lex quod ius
conductoris semper maneat salvum: [illegible] si per conductorem
vel aliter fuerit locata aliquid pro pensione [illegible]
ultra quod debuerat, quod talis locator eidem conductori [illegible]

solvere

de bonis ultra id quod debetur semper in omnibus
teneatur, et ad restitutionem ipsius ipsi Conductori compellatur
de facto. Si vero talis locator domum locatam venderet
melioratam, et in ipsam Conductor, ordinamus ac dicimus,
quod venditione huiusmodi non obstante ipse Conductor
ipsam domum usque ad completum tempus locationis sine pena
et banno possidere ei liceat retinere. Et nihilominus talis
locator ipsam domum in fraudem vendens in 100 solidos denariorum,
Communi Bergomi condemnetur. Liceat domino vel parti rei locatae
ipsam rem pro suo melioramento vendere vel pro necessitate.
dummodo satisfaciat Conductori de iure suo, et melioratione
quam fecisset in re predicta Conducta ad laboritium ad voluntatem
duorum amicorum vel consanguineorum pro communi ex
dictis partibus eligendorum. Et quod emptor vel venditor rei
locatae alterius non possit intrare ipsius rei per eum emptae
tenutam, nec eam possidere si tempore emptionis res ipsa
teneretur per aliquem Conductorem: nisi primo ipsi Conductori
sit satisfactum de iure suo secundum declarationem predictam
per duos consanguineos vel amicos communes. Et quod ad
petitionem Conductoris teneatur tam venditor, quam emptor iurare
ipsam venditionem non esse calumniosam, nec in preiudicium

ipsius Conventus facta

Et quia ego Scipio Bernardi de Fulginio Publicus Apostolica auctoritate Notarius, et Judex ordinarius, et ad presens praedictae Civitatis Cancellarius et ... quia retroscriptam copiam fideliter ex proprio originali extraxi et facta collatione cum eo concordare inveni salvo tamen ... ideo in praemissorum fidem hic me subscripsi et publicavi Requisitus hac die 25 mensis Februarij 1634

Signum mei Notarij et Cancellarij suprascripti

R.ca 19. De Donationibus non faciendis.

Item dicimus, et ordinamus, quod nulla donatio in futurum fieri possit à xxxv ta s; nisi fiat in presentia potestatis, vel Judicis, et trium consanguineorum proximiorum illius qui donationem fecerit, et si aliter fieret presumatur fictitiè✱ facta, et non valeat ipso iure. et hoc capitulum ... ut non possit ab aliqua partium ignorantiam pretendi de ~~predictis~~, predictis, et ad omnem dubitationem removendam, statuimus et declaramus hoc statutum debeat intelligi in donationibus factis inter vivos, et non causa mortis, que donationes causa mortis presentes, preteritae et future, valeant absq. dicta solemnitate, cum ista sit intentio condentium hoc statutum.

✱ fictitie facta. Adde, quod ats tenui consulendo, donationem factam, non servata forma huius Statuti non convalidari ex iuramento in ea apposito, ut habes in miscellis meis, et precipue sum mortis gea qua ponit Bar: in l. omnes populi in 2a q. ne 3. q. potest in fin: Corn: cons: 196: col: 1, et Cons: 121. col: 2. ubi plura, et alia plura allego in d. Cons: vide ibi in miscellis parvis car: 60. vid: D. G. V. Jur.tum concl. 1.

23v

CCXLIXª Rf.ª Populi.

Quod mulier ante ingressum faciendum per eam pro monacali in aliquod monasterium possit donationem facere de bonis suis patri aut matri, et alijs quibus sibi placuerit.

Item in quodam statuto communis cum contineri dicatur, quod nulla donatio fiat, seu fieri possit per aliquam personam d. xxxv. lib. s. nisi certa forma tradita per formam dicti statuti servata, Idcirco dicimus et ordinamus quod capitulum statuti predicti sic continentis se non extendat, nec locum habeat in casu, quo si aliqua mulier intraverit, aut intrare voluerit pro monacali in aliquod monasterium, donationem de bonis suis facere possit, et bona sua donare patri vel patri ipsius mulieris donantis, et ipsa donatio per eam sic facta, vel facienda valeat, et teneat, dicto capitulo, statuto communis de quo supra fit mentio, seu alio quocunque loquente in contrarium non obstante. Et predicta vendicent sibi locum in presenti, preteritis, et futuris, et in donationibus sic iam factis per mulieres predictas. Item quod dicta mulier quecunque ante ingressum predictum possit dicta sua bona in totum vel in partem donare prout sibi placuerit patri vel matri, filio vel filijs, aut filiabus, fratri vel fratribus, sorori vel sororibus suis carnalibus, nepoti, aut nepotibus suis carnalibus, aut alteri eorum prout sibi placuerit, et videbitur faciendum. Et posito quod non haberet aliquem, vel aliquam ex predictis, possit dicta mulier ante ingressum predictum ipsa sua bona in totum, vel in partem donare, et instrumentum facere donationis cuicunque sibi placuerit; et ipsa donatio, sive donationes, dicto modo, et tempore facta, seu facte valeant, et teneant.

Cop.ia

R.le P. Stabitur dnat. facte p d. Martinu admodu obstare statutu, et destinid. ex arii Manlanch 3 9 Maij ibi facta. Licet decisu in illa parte ubi loquit de defectu insinuationis nosit vera, quanid non sibi satis sit in iure q iuramtu non suppleat defectu insinuationis nisi sit in specie et renunciatus, quod q illud non tollat plures defectus. Eo quo enim et accinit illa [illegible] quo tenuerint soled iuramentu simpliciter qstitui tollere hunc defectum, inter quos fuit Jmo: in c. cum contingat n. 90 d. Jureiur. Clar: in d. Dnat. q. ue. ies Soc: Jun: cons. 130 n. 9 lib. 3. Ut p. Caputi decis. rest par. p. Card. Seraphi decis. 472 n. 9 et decis. 746 n. 5 et decis. 1104 n. 14 et in Rom. Dnationis 29 Maij 1599 coram Orano quos omnes et eos novissime complexa in Veneta Dnat. 29 exhibit coram Buratto ubi et firmavit sufficere renunciationem verbis generalibus factam, prout est illa quae fit in oblig. am. Adhuc non meret statuti mandans fieri huiusmodi insinuationem, ut hoc post Soci: Jun: cons. 130 n. 9 et sequen: lib. 3. et Card. Seraphi d. decis. 472 in fin. et decis. 746 n. 5 et alios in d. decisione citatos.

Ulterius et quia magis credere tenet, quod unicum iuram.tum
potest applicare plures defectus, ut hanc coem. advertit
Scripta de Juram.to priuil.o c. 3 n.o 49 Sabell. [illegible] 127
n.o 4 lib. p.o et alij plures. cum quibus transiuit
eadem Rot. in decis. Card. Seraph. 1104 n.o 15 et idcirco
respectu defectus huius insinuationis credere nec de
statuto, nec de decis.e q.d.a esse curandum.
Sed dubium fuit mouerunt alia firma illius ob utilitatem
publicam fiduciæ, et quam continguiet, quod requirit dum
statutum firma, cui tanquam respicienti utilitatem
publicam ex pacto contentum renunciari non potuit
quia ultra allegata in decisione Mantuana Caro. comprobat
Surd. decis. 260 n. 5 et seq. et tradit Surd. [illegible] cons.o 1
gl. 66 n.o 51 et Lamberteng. de contractib. [illegible]
certo elimenit ad fin. n.o 2 et seq. et ideo omnia
pure recenta penitus corruunt, ut comprobat post alios
Boreall. [illegible] cap. 23 Bullt. Aegid. lib. 3 gl. 6 n.o 172
Ad quod dubium vitandum exilimus [illegible] ad uertenda
quæ si in facto [illegible], in vim alij debitis [illegible]
et substinenda dispositione q.fata. non obstante
huiusmodi statuto et decisione Mantuana.

Quamvis invalida videri possit donatio facta
p. Paride Bartholomei Dnae Lucretiae filiae,
et Catarino, et aliis nepotibus, cum in ea
non intervenerit consensus filii, seu fratris,
aut trium proximiorum et disponit statutum
Fulginaten. de donationib. non faciend.
cap. 47 sub his verbis [illegible] Et in
terminis eiusdem statuti p. nullitate donationis
fuit alias in Rota decisum. Ut in Fulginaten.
pecuniaria 30 Maij 1611 coram Mantaneo, quae
est impressa apud Iulian. in Consil. Stat. Perus.
decis. 29.

Contrarium tamen respondendum, et iudicandum existimarem,
scilicet neque d. donationem esse invalidam, et
executioni demandari debere, cum in do-
natis certo [illegible] quia accessio Rot. coram Lancel-
lotti dec. 481 n. 7 et in Bononien. de Monte-
[illegible] 21 Junij 1614 coram bo: me: Lancellotto.
Nec mirum stat. Non obstat quia donatio fuit ab
[illegible] facta [illegible] in quibus statutum

25v

huiusmodi nō intrat propter validam asser=
tionem, que excludit dict. suspicionem, propter
quod licet videatur hic in eiusmodi solemnitate
de tradita per Bal. in l. pactum dotale
C. de Collat. q. 21 n. 24 et cons. 407 post
n. 4 ubi considerat pietatem erga filios lib. 2
cuius opinionem sequuntur, alij citati, Labert.
de Contract. mulier. q. n. 109 Caroc.
dec. 112 n. 5 Carpan. ad Stat. Mediolan.
cap. 329 n. 129 et seqq. Cepistri d. n.
test. in testam. regulat. par. 1 cap. 13 a n. 26
et seqq. Ric. ad Stat. Urb. gl. 7 n. 202, et seqq.
ubi consimile fatetur, et licet contrarium
videatur firmare in Stat. Urbis respectu
filie renunciatis ad favorem patris, attamen
gl. x pro validitate concludit in donatione
facta a matre filie in cuius ter. proven.
creditate ad obstare simili Statuto respondit
Rip. resp. 169 inp. dub., sequenti ultra
citatos

illa ab [illegible] Card. dec. 112 n.o 10 et seqq. [illegible]
n.o 6. [illegible] 4 [illegible] Marij [illegible] completa fuit
[illegible] Rot. et [illegible] [illegible] pro[illegible]
[illegible] Rot. in Rom.a relevationis indemnitatis
22 Maij 1602 coram Ottobono, quae est apud
eundem [illegible] dec. 6 [illegible] coram [illegible] dec. 101 lib. [illegible]
post decis. D. [illegible] Serafini in Rom.a
donationis de [illegible] 5 Maij 1604 coram [illegible]
4 [illegible] quae est decis. 17 par. 4 diu. in Vbe.
recenti [illegible] jurisdictionis [illegible] 4 Julij
162[illegible] coram Seraph. quae est apud Post. in tract.
Manut. de manuten. decis. 131 n.o 3 et in
[illegible] 4 Maij 1613 coram bo: me:
Card. Sacrati, quae est dec. 653 n.o 1 [illegible]
[illegible] enim par. 2 recent. [illegible]
par. 4 recen.
quamvis Rot. [illegible] n.o 2 [illegible]
[illegible] donationem factam fuisse [illegible]
communitatibus Status, tamen [illegible]
est quod ad descendentes [illegible] et
advertit Bal. [illegible] et [illegible]
sed etiam quia d.a donatio fuit juramento
firmata

26v

firmata cum Iuris renunciatione specifica d. statuti, licet Rot. in d. Bolognaten. dixerit d.o n.o 3 quod huiusmodi Statuta non potuerit renunciari, tamen quicquid sit de hoc, videtur donatio ex eo quod Statutum generaliter loquens non comprehendit contractum iuratum, ut pluribus citatis firmavit Rot. in Rom. Iecentiorum dominus

dec. 199. par. 4 diver. | 16 Januarij 1599 coram Lancellotto quae e. apud Pie. certi Suf.a dec. 35 n.o 1 et in Imolen. Damni 22 Junij 1611 coram Sacrato quae est dec. 375 n.o 3 par. 1 in recent. seu par. 3 recent. et in statuto requirente solemnitates quasdam

Sominell. de decret. lib. 3 tit. 19 n.o 156 cum seqq. et cons. 42 n.o 22 lib. 1 | in contractibus. Rip. d. resp. 194 n.o 3 Gabriel. cons. 127 n.o 14 et seqq. lib. 1 Rot. coram Seraphino dec. 748 n.o 6 et coram Ludovisio dec. 391 n.o 4 in Vercellen. bonorum 10 Xbris 1612 coram Card. Pamphilio quae e. apud Urban. dec. 155 n.o 2 et in Vercellen. nullitatis Cessionis 21 Jan.rii 1619 coram Rubeo quae e. apud eundem dec. 30 n.o 13 et prius in Vercellen. bonorum 26 Feb.rii 1616 coram Sacrato. Verum et ex praedictis constare videt

Nec obstat quod cum Stat.m praesumat donationem factam non servatis solemnitatibus esse fictitiam factam cum deficiat

cum desipiat veritati fundamento ad potest juramentum
aliquid operari, ut dixi in d. Pelegrinaten. n. 4
Quia hoc dictum procedit, ubi in statuto fieret mentio
de juramento, et illud quoque comprehenderet dolum extrinsecum
et simulationem, ut in casu statuti Urbis, de quo in
Perusina donationis de Antiliis 27 Junij 1613
coram Cavalerio nunc impressa decis. 257 et apud
Ubaldin. decis. 50 n. 12 et seqq. et Hond. cons. 5 n. 14 [illegible]
cum Abbas aliter opinio est, quod juramenta dispo-
sitio non comprehendit in statuto Hond. cons. 40 n.
101 et 67 cum seqq. lib. 1 Simoncell. de decret. lib. 3 tit.
12 n. 167 Farinac. de Accusat. q. 15 n. 19 et seqq.
Quia non potest statutum [illegible] indirecte tollere
virtutem juramenti comprehendendo simulationem, vel
[illegible] Rot. dec. 500 n. 4 [illegible] part. 9 recent.
et in d. Urbevetana [illegible] apud Post.
decis. 131 n. 6 et 7, ubi quod juramentum tollit excep-
tionem simulationis, et erat necessaria confir-
matio specifica Papae, ut statutum posset [illegible]
res juramenti. Et in casu [illegible]
forma cum Gabriel. d. cons. 127 n. [illegible] in
d. Narnien. [illegible] 26 feb. [illegible]
ueri. Cui obiecto, ubi [illegible] quod [illegible]
videt confirmare statuta [illegible]
statutis celebratis

27v

Denique quia p. dici ad fauorem d. Statuti usu receptum

et ita ut esset attendendum Rota coram Caualerio decis.

134 n.o 3 et licet Stat.m praesumatur usu receptum

et in d.a fulginaten. in fine, attamen in casu

nro praesupponitur quod in confirmatione addita

sit, quod Statuta sint in usu, quo casu debere

stari Statuti usui conclusit Gratian. decis. Marchi.

14 p. tot. Rota decis. 56 n. 4 p. 1 diuer. et in

Statuto maceraten. coram Seraphino decis. 1004 n. 9, quam

sequuta est Rota in alia Maceraten. Pecuniaria 4 Xbris

1617 coram Rebotto, et plures decisiones ad hoc refert

Mant. de tacit. et amb. conu. lib. 2 tit. 111 n. 2. Et eo magis

stante quod in d. Stat.o dicatur, quod illud capitulum

teneat, quia debet constare de huiusmodi usu

ut in simili dixit Rota in Perusina hereditatis

de Amicis 20 Xbris 1616 coram Buratto, quae est

impressa apud Gratian. decis. 35 n.o 25 confirmata

in alia Perusina de Gratianis 10 Xbris 1621 coram

Card. Caualerio d. 60 decis. 36 n.o 13 et inter im-

pressas eiusdem decis. 575 n.o 10, quae ad fauorem

considerata in d.a fulginaten.

Et ita puto esse consulendum

Horatius Lucellus J. C. Perus. [illegible]

28v

29r

Primo quidem illud est signari [?] quod d(ic)tum Statutum ad hoc non receptum, quandoquidem facta d(ict)a probatione indubitanter illud est eius forma p(ar)tuit [illegible] tradita Bart. decis. p(rim)a lib. p(rim)o lib. decis. [illegible] lib. 3. et Capuc. decis. 203 par. 3a. De Rotam [illegible] dict. q. 99 n.o 4 et aliis. per Menoch. [illegible] a n.o 1 et seq. lib. 2o. quod [illegible] probat et [illegible] admittit d(ict)a [illegible] decisi mandandi.

Attendendo etiam q(uod) licet q(uod) videatur [illegible] Statuta fulginei fuit confirmata a summo Pont(ifi)ce in forma co(mm)uni, quo contingit q(uod) n(on) est facta confirmatio ad ea ex certa sci(enti)a [illegible] Bart. de [illegible] confirm. utili vel inutili, et ibi Decius n.o 7 et Alt. d(ict)o decis. 2020 n.o 5 par. p(ri)ma Aet. [illegible] Rota a n.o [illegible] cons. [illegible] n.o 4 et seq. Mascard. [illegible] cap. [illegible] n.o 3 et 4 lib. 2. quoniam tunc [illegible] Statuti [illegible] et illius correctum, ex quo [illegible] aufert liberam facultatem de bonis ad libitum [illegible] disponendi contra [illegible] mandato [illegible] Mandati, statutum illud nullam confirmationis [illegible] et ac si non erit factum. Ad [illegible] Bart. d(ict)o [illegible] et cap. p(ri)mo [illegible] conf. utili vel inut. et Alt. decis. 2020 n.o 5 et seq. par. p(ri)ma et decis. 103 par. 3a.

29v

Salvo quia necesse fuit declarari per officiales Papae huiusmodi Statutum
esse rationabile, ut quando venimus in confirmatione in forma
communi necesse esse fuit repletum in Calcaterii Senten. decis.
civilis 13 febr. 1507 cum Rubeo, et attestatur idem Marescottus
in d. cap. 47 n. 7.

Et quia ex in d. confirmatione in forma communi apposita fuit clausula quatenus
Statutum sit usu receptum, quae importat quod fundari debeat
in Statuto per ea quae vidi apud Rotam decis. 780 in fi. et decis.
56 n. 4 ex ea. par. 2 et in Marescotti Nullitatibus q. 3 ex
ipsis cum Rubeo. Unde quamvis in dicta Marescotti decisione
allegata videatur vincibiliter contra hoc praetendi, quando lo-
quitur ille in Statuto alias confirmato cum d. clausula quatenus sit
usu receptum non suffragat hoc ius dedicandi, quoniam cum
hoc casu Statutum recipiat fundamentum a confirmatione, sive
quia non valebat, ideo convincitur, quod ille qui in
ea se fundat, hunc usum probent. Rot. decis. 775 n.
3. 4. 5. Et ita credendum quod hisce omnibus praetactis ... eiusdem
Statuti: quod hac de causa d. donatio
valida erit reputanda.

[illegible]

[illegible] Patius.

teneant, et semper plenam habeant roboris firmitatem, capitulo aliquo Statuti, tam Populi, quam Communis antea vel retro facti, quod in contrarium loqueretur, non obstante. Item si aliqua persona suum condiderit testamentum, seu aliam quacumque ultimam voluntatem, aliquid de suis bonis in totum, vel in partem reliquerit, ut puta patri, seu matri, filio, seu filijs, aut filiabus, et e converso, frater fratri, seu fratribus, et soror sorori, quod ex dicto legato, seu relicto, vel legatis dictis modo factis gabella aliqua non solvatur. —

30v

Copia della lettera Cives de
Anatrinis

44 R.ca De Mulieribus decedentibus ab intestato, et quarta parte dotis applicanda viro. 31/2

Quia statuta quamplurima pro temporibus retroactis in Civitate Fulginei Honecunimus fuisse facta d. incuba materia, ipsaq. statuta in ipsa Civitate viguisse et robori firmitatem habuisse plenissimam. Et maxime in statutis Civitatis inter cetera factis anno 1314 nuper manu Jouftinelardi Notarii pro tribuno de Scharenis, et sub anno Dni 1318. manu Jani Picenti not. quod quidem statutum hodie viget, et viguit in Civitate predicta, et inter predicta temporum intervalla per quorundam malignantium occupationem malitias atq. determinationes quassatas esse de plurimis statutis de dicta materia factis in Populo quam Comunis ipsa statuta facta nequeant a quolibet reinveniri, propterea que Fulginates quamplurimi damna plurima incurrunt. Volentes huic morbo salubrem apponere medicinam, et ne aliqui damna aliqua incurrere valeant, sive possint, quod iure alienum esse reperimus, ut alterius culpa aliquis aggravet

n.o 1 Hoc presenti statuto statuimus, atq. firmamus, quod si aliqua mulier quae haberent, seu habuisset

n.o 2 tempore sui obitus maritum, quae decessisset seu

31v

n.o 3 decederet in futurum intestata sine legitimis filiis ex d.o
n.o 4 matrimonio, et ex ipsa natis, quod quarta pars dotis ipsius
n.o 5 seu illius mulieris talis quae iā decessit heredes, seu quae
n.o 6 decesserit in futurum, veniat in ipsum maritum, et ei
n.o 7 auctoritate pntis capitali applicetur pleno iure cap.lo
n.o 8 aliquo quod loqueret ad obstante. Et quod instrumentum
dotale, aut confessionis factae dotis per ipsum maritum vel
alium pro eo ipsius talis mulieris, quae iā decessisset, seu
decesserit in futurum nō possit aliquo modo executioni man-
dari cum dicto eius marito, vel bona ipsius ad petitionem
alicuius super d.a quarta parte dotis, et petens ipsum
n.o 9 instrumentum executioni mandari nō audiat in iure super
d.a quarta parte dotis. Et predicta locum habeat, et teneant, et
valeant in pntis preteritis, et futuris, 1314 et citra, et per
quod tempus, et habeat in futurum. Et pd.a plene valeat, et teneant,
et locum habeat in quolibet casu pred.o Nihil quod p pred.a
volumus quod prescripta et finita p sententiam alicuius iu-
dicis communis, vel p arbitros electos, vel p quittatio-
nem factam d. d.a quarta possint quoquomodo retractari.
Et quod si ob contradictionem alicuius statuti aliquis
fuisset damnificatus tempore preterito, auctoritate pntis
capituli sit in pristinum statum, et quod nihilominus
quod primo habebat persequi possit aliquibus non
obstantibus.

n.° 1 Adde quod si aliqua mulier Fulginatensis nuberet forensi, et decederent ab intestato sine filiis quod non attenderetur istud statutum sed statutum loci mariti ut per Cumanum cons. 109 Dña Joanna Fulgin: cons. 93 Abb. in c. 1 de spons. Alex. cons. 101 lib. 3° cum simil. late per Socc. Jun: cons. 14 per totum lib. 1

Non procedent tamen istud quando maritus stant in domicilio uxoris ut per Dec. cons. 203 in 2° dub° Verum si maritus mutant domicilium post matrimonium contractum inspicitur locus domicilij in quo matrimonium contraxit, et in quo habitabat tempore contractus matrimonij Abb. in c. 1 in fi. de spons. Cremen: sing. 67 Jason d. c. 1 col. ult.

n.° 2 Quod sufficit tantum per verba de presenti desponsata, sed matrimonium non fuerit carnali copula consummatum An locum habeat istud statutum Vide per Jason in c. tertio loco d. praescripti et per Dec. cons. 67 col. fi. Ubi dicunt comuniter teneri quod non latiss.° Vide per Paris. cons. 62 per vera col. 2 et seq. lib. 4 ubi doct. late infert et per Rip. in rub. ff sol. mat: n.° 60

Propter onera matrimonij talia lucra, quae hoc statutum defert marito deferre credit Salyc. in l. cum in te C. de donat: ant. nup: Abb. in c. ex publico de conuers. coniug: et in cons. 1 facti contingentia lib. 1 Corn. cons. 240 col. 3 lib. 2 Socc. in l. cum fuerit ff de iud. et dem: cum simil: et per Jason in rub. de spons. aliquid per Socc. Jun: in cons. 27 n.° 4 et col. fi. lib. 1

32v

n.° 3 Idem erit si maritus et uxor simul morerentur, quia nihil locum habet statutum, ita Bal. in l. si puer et si cod. ff de rebus et nuptiis. Surian. Cremen. sing. 53

n.° 4 Idem intelligas stantibus nepotibus. Rum. cons. 129 licet magna apud me, vide Bar. cons. 153 latius Dec. cons. 353.

Sed quid si eius filius decedat et illos heredes nisi in legitima non instituat. An maritus lucretur quartam partem dotis, latius ea mente statuti, dicas quod non est si statutum nimium loqueretur et uxore decedente cum testo puer ut non loquitur, ut late concludit Soci. Jun. in cons. 27 per totum lib. 1.

n.° 5 Intelligo et si dictum matrimonium momento duravit Bal. in l. non tantum C. de leg. Jas. oppugnat. Dec. tamen in cons. 577 sequitur opinionem Bal. et idem Dec. cons 620 col. 1. Ex his verbis colligitur quod licet ista mulier fuerit alteri nupta, et habuerit filios, si postea alteri nubat, et decedat superstite secundo marito, in quo tamen 2.° matrimonio filios non habuerit, quod et iste casu maritus lucratur quartam partem dotis, et non attenta dispositione l. hac edictali C. de sec. nupt. per ea quae not. Rum. cons. 99 ex supra narrato in 3.° dubio. Et hoc pro libera venta quia alias regulariter servanda est dispositio d. l. hac edictal. ut ibi per Bart. in prin. et per Dec. late in cons. 19 2.° dub.° et in Aut. d. praeterea n.° 7 C. und. vir et uxor. cum simil. in dd. locis allegat. et per Dec. cons. 195 in prin. et 293.

et 293 in prin. et 233 pr. et a.d col. Vide tamen Bal.
in l. ea lege col. 3 C. de cond. ob cau: et cons. 122 lib. 4
Anchar. cons. 300 2.a q.ne Soc. cons. 52 lib. 3 plures allegan.
n.o 6 Quod est locus hic licet maritus promiserit simpliciter dotem
restituere soluto matrimonio, quia nihil.s quartam illam
lucrabit.r Alex: in l. post dotes in pr. ff. sol. mat: Dec.
cons. 195 col. 1. Nisi maritus promiserit restituere inte-
gram dotem, seu totam dotem Alex: in d. l. post dotem
in pr: et cons. 5 circa pr.m col. pr. lib. 3 Dec. cons. 195 col. 2
ubi late. Sed in hoc contrarium tenet Cremen: in sing.
25 Statuto cauetur.
Adde quod statutum istud stricte intelligit.r, Vt maritus
lucret.r quartam partem dotis tantum, et ad alia bona
uxoris, Vt per Soc: Iun: cons. 93 col. 2 in prin. lib. 1 et
per Aim: Grauet. cons. 149 col. 2 in 3.a coniectura lib. 1
reprobans: Cast. Iun: qui contrarium tenet in cons. 129 col.
pr: n.o 13. et opinionem Cast. Iun: sequit.r Rolan: late de
lucro dotis q.ne 50 Vbi uide. Soc. Iun. cons 65 sub
n.o 6 lib. 1 qui tenet cum Aim: idest firmat Cephal.
cons. 122 lib. 1 Cagn: in l. cum principalis n.o 5 de reg. iur.
et pro hac parte facit text. per Ant. de Butr. in c. plerumque
de donat. int. uir. et uxo: Rom: l. 1 et l. cuius ff.
sol. mat: Alex: cons. 36 n.s 5 et 6 lib. 6.o

n.° 7 An si uxor decedat vivo patre mariti, qui onera sustinuit
Pater ipse lucretur partem dotis, et si patre mortuo
talis quarta pars dotis non sit peculium ipsius mariti,
sed communicanda sit cum fratribus vide latissime p.
Dec. cons. 67 p totum

n.° 8 Potest tamen maritus etiam constante matrimonio talem
lucrum remittere Dec. cons. 260 col. 2.a dicit tamen
donatio, et ad eius validitatem requirit insinuatio Dec.
cons. 402 col. 2 vers. et hoc.

n.° 9 Doti promissæ ad est dub.m quod ista verba ad conveniunt
in dub.m videt an statutum istud habeat locum in dote
promissa et in futuribus terminis Bar. tenet quod non in l.
iubemus § ante C. de sac. san. ecc: de quo vide p Doct:
allegs. ibi in addit: et aliquid p Socc: Jun: in cons. 35
col. 2 et 3 lib. 1 et dicas omnino tale statutum hre locum
in dote promissa tantum l. si donaturus § i ut ff. Paulus
Bart. Alex: et Jas. ff de cond: ob caus: Socc. in l. de divi:
pine [illegible] optime, et ibidem Jas. ff sol. mat: Curt. Sen:
cons. 129 [illegible], ante fi: [illegible] de retractu Convent:
ad pred. [illegible] n.° 35 et seq:

n.° 1 et n.° 107. XLVII.ª Rub.ª De Successionibus mulierum ab intestato

Statuimus et providemus quod nulla mulier sive dotata
n.° 2 n.° 3 fuerit à Patre, vel Matre, Avo, vel Proavo, Avia, vel
n.° 4 Proavia, seu per viam de praesenti desponsata
n.° 5 legitime possit venire ad successionem ab intestato
Patris, vel Matris, Avi, Proavi, Aviae, seu Proaviae,
n.° 6 Dum superest aliquis masculus natus ex legitimo
matrimonio de linea, et stirpe masculina descendente
n.° 7 omnium supradictorum, vel alterius praedictorum a quibus
n.° 9 dotata esset. Nec etiam possit venire ad successionem descen:
n.° 9 dentis, seu descendentium ex aliquo praedictorum, dum
superest aliquis masculus praedictus descendens
n.° 10 a praedictis. Nec mater succedat filio suo, seu
n.° 11 n.° 12 filiis superstite, seu superstitibus fratre ipsius decedentis,
seu fratribus, vel nepotibus masculis ex eodem ma:
trimonio, et ex eisdem parentibus procreato, seu pro:
n.° 13 creatis, seu patruo, vel patruis ipsius decedentis.
Si vero dotata fuerit à fratre carnali, seu sorore
carnali, vel à se ipsa, et per viam de praesenti
n.° 14 desponsata non possit venire ad successionem ab intes:
tato fratris carnalis, vel sororis ipsius mulieris
ex utroque parente coniunctorum superviviente aliquo
n.° 15 fratre carnali masculo ipsius decedentis, filio, vel
filiis ipsius fratris. Si vero à Patre [Patruo], seu Amita

35v

dotata fuerit, et per verba de pnti desponsata non possit venire ad successionem ab intestato ipsius dotantis, patris ipsius dotantis, vel filiorum ipsius, existente fratre dotantis, filio, vel filio ipsius fratris masculis tm.

Atque item ante dotata fuerit ut dictum, et per verba de pnti desponsata non possit venire ad successionem omnium, seu predictorum, seu alicuius ipsorum, nisi modo et forma predictis.

Et quod in casu quocumque quo in forma dicti Capituli mulier dotata repelleretur ab intestato si vivens a cuiuscumque successione repellantur et eius filij et filie ab eadem descendentes, Et quod nulla mulier dotata possit petere supplementum legitime, sed suo

n.o 16 n.o 17 legato contenta sit, et si quod peterent, super ipsa petitione non debeat audiri.

De mulieribus exclusis in statuto vide ...

n.o 1 Clericus et monacus gaudent beneficio huius statuti Ut per Felin. in c. Ecclesia S.te Mariae col. 3a vers. 7o quero de constit: ut de eo et Dec. n.o 70.

n.o 2 Nulla mulier, et An statutum istud habeat locum in filia monali, cuius pater tempore ingressus promisit centum super altari Vide Pet. de Ubald. in tract. de duob. fratrib. in xi par. n.o 5 ubi vult tenere quod non, et ibi per eum. Franc. Viv: com: opin: Verb. statutum excludens, par. pt. Maran: disput: 8a n.o 26 Cephal. cons. ... 26 lib. p.o Burat. cons. 93 n.o 20 et seq. lib. p.o Vide Ruin. cons. 220 ... lib. 2 Cephal. cons. 95 n.o 13 lib. i Alb. Brun. tract. quod stantib. masculi in 6.o art: principali n.o 30

principali n.° 309 et per Bal. cons. 55 lib. 5 ubi areuhuit in
specie super hoc statuto circa libros de Fulgineo &
Nulla mulier, et idem intelligi si extarent filii etiam masculus
istius mulieris exclusus ad hoc non potest succedere, quia si aut
mater ita filius excluderetur Bar. in l. liberis col. pen. vers.
quaero pone ff. de ver. sig. Alex. in l. illam n.° 7 C. de collat.
Aym. cons. 22 ante finem lib. 1

Nulla mulier, statutum istud quo foemina excludetur
dicitur factum favore conservandae familiae, et agnationis,
Mar. Socc. antiq. cons. 2a. Rausat 43 Preclare scribit col. 3
lib. 1 cum simil. late alleg. per Socc. Jun. cons. 23 n. 22
lib. p. vide omnino d. Socc. Juni. in d. cons. Put. de .. lib. 3

Dotata, licet hoc statutum istud etiam si cum dos promissa fuit Jas.
post Bal. in l. si plures C. de condit. insert. Idem si in testo dos
a Patre legata fuit Bars in l. titio centum de condit. genere col.
3 vers. quaero statutum ff. de adm. et demonst. Rip. in l. de ...
trat. 3 ... ut late ...

Dotata, istud verbum significat ius ad actionem ministerium,
ut Bal in l. ... per sibi in fi. C. de jur. dot.
Dec. cons. 106 n. 2 Alex. cons. 169 col. 4 lib. 5 et requirit
quod sit dotata tempore mortis eius de cuius successione
agitur nec sufficit si post doteretur Bar. cons. 31 quidam
decessit Alex. cons. 121 consideratis in fi. lib. 6. cum simil.
... per Socc. Juni in cons. 2 n. 5 et seq. lib. 1 et vide optime
declarationes per Corn. cons. 123 videtur col. 9 lib. 2 Socc. Juni.
d. cons. n. 18 Anthes: decis. Pedemon. 0q1 ubi late.

Dotata, quod quid si una ex filiabus esset non dotata, et aliae
filiae dotatae, et aliquis masculus descendens ex nominatis

in d.° statuto, quia procedit et in et filiis dotatis admittant.
Dicas tamen Corn. cons. 10 Transeamus itaque lib. 2 quod procedunt
omnes filie tam dotate, quam indotate exclusa illo masculo
descendente, quia filia dotata admittit cum ipsa filiis non
dotatis, ut ibi per eund. Hoc intellige tamen quod hoc quando
extarent aliqui qui essent in pari gradu cum feminis, quia
licet non dotata admitteretur, dotata tamen excluderetur,
et descendens masculus in pari gradu existens admitteretur
ad partes dotatas. Cogita tamen &.

n.° 4 Seu per verba de presenti desponsata legitime &. Vide omnino
per Soc. in cons. 63 col. 4 lib. 1. Pondera ista verba statuti
quia non quod sat sit pro dispositione ipsius statuti quod
sit desponsata legitime, quam considerationem in terminis
huius statuti non habuit Jo. de mont. Sperello Perusinus
in quodam suo consilio... Erit tamen ista filia competenter
dotanda licet non dicat in isto statuto Bal. in l. fi. col.
2 vers. Sed pone statutum C. de dot. promiss. Dec. cons.
120 col. 2. in prin.

n.° 5 Ab intestato &. An statutum istud habeat locum contra testamentum.
vide per Alex. in l. Gallus § et quid si tantum n.° 16 ff de
lib. et posth. ubi dicit quod inhabetis illis qui ab intestato
per formam huius statuti excludunt feminas, locum habet statutum
istud. Vide ibi et in locis alleg. per Soc. cons. 53 n.° 79 cum seq.
lib. 3 et per Corn. cons. 195 n.° 23 vol. 3 et cons. 205 vol. 4.

n.° 6 Donec &. Per istud verbum apparet filiam temporaliter esse exclusam,
usque superventum eius successionem, ut declarat Bar. in l. fi. in pr.
quod ff ad Trebell. et sequitur omnes doctores, ut per Soc. cons. 92
circa fi. col. 10 vers. circa 4.m et latissime Soc. Jun. cons. 1
in prin. lib. 1. Alias ante ista verba [illegible] simpliciter
excluderentur

37r

excluderent foeminae stantibus masculis, perpetuo excluderentur

exclusae, quicquid de masculis postea sequeretur Boer. in

d. l. fi. ad Tertull. Soci. cons. 50 Ripa in prin. lib. 3

et cons. 164 Crus. consultatione col. 2 lib. 4 Corn. cons. 7

Quaesitio et publica col. 3 lib. 2 Dec. cons. 97 Pro resoluti-

one cla. et cons. 209 Praesupposito col. 2, ubi Plura. Soci.

Jun. cons. 8 n. 34 lib. 1 Cepoll. Gabriel. cons. conclus.

lib. De statut. concl. 4 Bran. tract. quod statut.

mask. in 10 art. pte. q.ne 5 sub n. 63 tenens hanc ex:

te communem opinionem

Descendentes quorum verbum licet generale sit intelligitur

tm de descendentibus de quorum hereditate agitur

ita dixit Corn. cons. 10 col. 3 in prin. et cons. 37 lib. 3

Vide Bran. in tract. quod statut. mask. art. 12 q.ne

29 n. 293 Crot. cons. 10 n. 16 et cons. 15.

Et quoniam dotatae et sic exclusae ab hereditate omnium

quando ab uno dotata fuerit et non solus ab hereditate

ta dotantis. latissime Corn. cons. 323 per totum Vol. 3.

et cons. 43 Vol. 4 Vide et Dec. cons. 306 col. 2 Ant. Gab.

com. concl. lib. de statutis concl. 5. Plan. cons. 24 lib. 3.

Descendentibus Vide omnino Bran. in tract. quod statut.

mask. art. 12 q.ne 29 per tot. n. 93 et seq.

Nec mater quod statutum dicit cuius cum sit correctorium, ideo

strictissime interpretari debet, ut quam minus fieri

potest cedat iuri communi Joh. cons. 20 quidam col. 3

Corn. cons. 15 In hac consultatione col. 3 lib. 2 Soci. cons. 91

Videt dubium col. 3 lib. 3. Soci. Junior cons. 4 n.

9. lib. 1

37v

Succedat filius § Item istud statutum intelligit matrem esse exclusam a legitima, quae illi deberet in bonis filij, ut latius per Dec. cons. 299 col. 2 in princ. post eos quos allegat.

n. 12 Fratre ipsius § Non habet locum in fratre patruele Alex. cons. 41 n. 4 lib. 6

Intelligerem de fratre consanguineo ipsius decedentis, ad quod attendimus per ea quae ad Bal. cons. 214 lib. 2 et cons. 62 lib. 4 Ang. cons. 43 circa medium Alex. in l. ex facto in princ. col. 12 de vulg. et pupill. subst. Ver. et ex his quae habentur Socc. Jun. cons. 1 n. 30 et seq. lib. 1.

n. 13 Patruo vel patruis § Non tamen ex hoc intelligeretur exclusa mater stante patruo magno Bal. Ang. Alex. et alij in l. 1 C. de suis et legit. [illegible] cons. 80 quaeritur ex his quae supra col. 7 et 8 an similiter ut per Dec. cons. 207 col. 4 vers. non obstat quod dicitur et cons. 509 col. 4 vers. Praeterea. Socc. Jun. cons. 1 n. 16 lib. 1. Item ad excludendum stante patruo qui [illegible] est, quia statutum intelligit de patruo qui est agnatus. Bal. cons. 214 lib. 2 Socc. Jun. cons. 1 n. 50 lib. 1 Non tamen excluderetur mater propter filium patrui Socc. cons. 9 Viso statuto lib. 3.

Si tamen superessent mater, patruus, et soror defuncti, tunc succederent mater et soror exclusa patruo Alex. cons. 17 in fi. lib. 2 Corn. cons. 191 col. 4 lib. 4 Socc. Jun. cons. 4 n. 12 lib. 1 — Sed quid si extarent mater, patruus decedentis, et eiusdem frater [illegible] ex latere conjunctus. Pau. de Cast. dicit quod in isto casu patruus admitteretur exclusa matre et fratre praedictis, ut in l. illam C. de collat., quam opinionem sequitur Dec. cons. 507 col. 1 in fi. et seq.

38

col. p.a in fi. et seq. et ibi refert concordantes reportans quod in d. l. illud reportat Paulus.

An excluderet mares a pactis paterni Vide Paul. d. cons. cons. 400 Hereditas pertinere quod refert Socc. cons. 9 Vide statuto col. 2 lib. 3.o

n.o 14 Ab intestato ꝙ statuto statutu an videt et alii loco in pupillo quia testari non pt, an videat decedere ab intestato, et ita an locus sit potuit in tali persona istud statutu dicas mi abjut quod non Bal. cons. 12 et cons. 141, et cons. 475 lib. 3 Alex. consilio loco. Communis tn opinio est in contrarium stantibus max.e verbis huius statuti Ab intestato, quia recte sit dicitur et in pupillo Iuly. cons. 409 in fi. Socc. cons. 95 lib. 3 et cons. 101 lib. 4.o Barb. cons. 67. Iuly. Alex. et Corn. in l. generaliter C. d. instit. et substit. cum simil. allegatis p Socc. Iun. cons. 3 n. 1 et seq. lib. p.o ubi facit differentiam inter istud statutu quod loquit. ab intestato, et quod dicunt, si intestatus et ibi p eum latissime. Vide et per Dec. cons. 466 n.o 2 et seq. et cons. 563 ubi latissime. latissime d. praedictis vide Socc. Iun. cons. 23 col. 1. 2. et 3 lib. p.o

n.o 15 Filiis ꝙ de intelligentur quod supersunt nepotes ex patre per ea quae cumulat Socc. Iun. cons. 19 in fine et cumulatione lib. 1.

n.o 16 Et quod nulla mulier ꝙ istud statutu licet prohibeat filiis petere legitimam, tn est validum, quia potuisset etiam illam tollere, et licet ista verba non adfuissent, nihil.

38v

legitimam petere ad poterit filia dotata, ut per Bal. in Aut. hoc amplius ... 30 ... ad Amil. ut ... Corn: cons. 210 col. 4 lib. p.º et cons. 150 circa pentem ... col. lib. 2º cum multis similibus ut ... Soci: Jun: cons. 25 n.º 09 et n.º 21 cum seq. lib. 1 quod omnino vide. ... Peri: decis. 300 lib. 3º limita tamen ut non procedat quando stantibus agnatis, seu filiis masculis exheredatis, extraneis etiam instituti, tunc n. filia femina consequitur supplementum legitimae Alex: cons. 69 in princ. lib. p.º

n.º 17 ... petere supplementum ... Non ... exhibet statutum prohibens retinere legitimam ... eam in manibus habeat, licet petere ad ... Bened. Cap: cons. 19 col. ult.ª vers.º ... Dec. cons. 257 col. 2 ... et seq. Soci: Jun: cons. 1 n.º 21 lib. p.º

n.º 09 De successione ... Statutum illud dicit ... communis correctorium, et a regulis ... exorbitantissimum ... cons. 58 ... Cent. cons. 309 ... col. 6 ... et ... verba ... improprianda et restringenda ... aliquid operentur. Corn. cons. 115 col. 9 lib. 2º ... Soci: Jun: cons. 1 n.º 46 lib. p.º Ubi plenissime ... n.º 45 cum seq. Contra quod ... statutum ... favorabile Peri: dec. 307 ... lib. 3.

Quod hoc statutum ... factum ad conservandam masculinitatem ... in ... parte excludit feminas a successione ... ... per masculos, ... dicendum quod ... excludere ... fratris minus debitam. Vide Peri: decis. 137 lib. 3

Rᶜᵃ 39 De Arbitris recipiendis, et modo servando per eos.

Item cupientes inter coniunctos odii scandali, et litium materiam
amputare hac lege perpetuo valitura sancimus, quod
quoties evenerit aliquam litem inter coniunctos usque in
tertium gradum tantum consanguinitatis, vel affinitatis
intelligat et durare affinitatem etsi mortua fuerit
uxor vel maritus per quam vel per quem d.ᵃ affinitas
contracta fuerit, seu etiam inter virum et uxorem et aliquis
ipsorum litigantium petierit ante finitum terminum datum ad
probandum ipsis partibus quod compromittatur d.ᵃ causa ad
petitionem petentis Potestas seu eius officialis teneat et de-
beant cogere ipsos collitigantes ad eligendum aliquos amicos
communes unum vel plures prout concordaverint partes
et compromittat in ipsos de iure, et de facto, qui Arbitri
unus vel plures teneant et debeant ipsam causam, seu
causas eis commissas diffinire infra unum mensem computandum
à die recepti compromissi et quod ipsi electi ab eis debeat
cogi per Potestatem vel eius officiales ut firmat compromissi
in eum vel in eos factum, et laudo ferendo inter ipsos coniunctos
per Arbitrum, seu Arbitros ab eis electos non valeat, nec liceat
contradicere, sed ipsum laudum et arbitrium qualitercumque latum
seu diffinitum debeat Iudex coram quo fuerit petitum
executioni mandare, nulla exceptione iuris vel facti
audita, nec contradictione recepta. Et praedicta

n.° 1
n.° 2
n.° 3
n.° 4
n.° 5
n.° 6
n.° 7
n.° 8
n.° 9
n.° 10
n.° 11
n.° 12
n.° 13
n.° 14

39v

non procedant ubi peteret executio instrumenti guarentigiati, sen:
tentiæ latæ, laudi seu arbitramenti. Et quia societas uin:
culo fraternitatis noscitur obtinere, dicimus idem servandum
fore inter socios si esset questio inter eos pretextu mercantiæ,
in qua fuerint seu sint socii. Item dicimus quod in Potestatem
forense, vel in aliquem seu aliquos officiales civitatis fulg.
non possit nec debeat compromitti aliquo modo directe, vel indirecte, et quod
in officiales vel privatas personas, et si compromissum fuerit non
valeat ipso iure, et quod factum fuerit per eum seu eos contra
formam presentis capitoli nullam habeat roboris firmitatem, et si
aliquid fuerit aliquid per aliquem dictorum potestatis, seu eius
officialium arbitratum, sententiatum, iudicatum, declaratum
et pacificatum, non valeat ipso iure, et si aliquid solutum
fuerit tempore predictorum possit soluens perpetuo repetere.
Item dicimus quod si Potestas vel eius officiales electi
fuerint ipsi vel alter ipsorum seu nominati per aliquos cives
vel Comitatenses nostros arbiter, seu arbitrator, amicus communis,
seu compositor amicabilis, aut quocunque nomine censeatur,
et acceptauerit, seu quoquo modo cognouerit puniatur,
et condemnetur tempore syndicatus com. fulg. in centum libras
denariorum, et officialis eius predicta faciens in quinquaginta
libras denariorum, et eligens, seu nominans condemnetur
puniatur et condemnetur summarie in xxv lib. denariorum
com. fulg.

40 2

ex Fulginea et quod sententiatus fuerit non valeat ipso iure ut supra dictum est et hoc Capitulum intelligatur in qualibet parte quandocumque petat compromitti ante litis contestationem et post usque ad dilationem datam ad probandum quod per totum et irrevocabiliter precipimus observari et legi semel in mense in Consilio generali ubi tangit de materia proxime dicta et quod idem et observetur in mercatoribus civitatis Fulginei quomodocumque antecedentibus occasione alicuius mercantie ad quas forensis non teneat si noluerit.

Dubitatur an statutum hoc comprehendat minorem, dic quod non et per Alex. cons. 62 supra ca. et lib. col. 7 n.° 13 lib. 7 et cons. fi. col. p.a in prin. lib. 6.° Contrarium voluit Blanc. in tract. De Compromiss. 3.a quest. n.° 79 Vide Cav. de Pedis lib. 2 cap. 2 n.° 321 et n.° 327. et d. plenius [illegible] n.° 531.

In dubio quando dubitat an causa sit compromittenda vel non Iudex debet pronuntiare causam non esse compromittendam Soc. Iun. cons. 46 in fi. lib. 1. Contrarium voluit idem Soc. cons. 101 de dubio [illegible] col. antepen. n.° 67 lib. p.° 2.°

An stante hoc statuto tutor tutorio nomine possit causas pupilli sui compromittere. Vide Bar. cons. 47 numquid tutor et an curator datus hereditati iacenti possit compromittere vide Dec. cons. 22 col. 2 Vers. 2.° non obstat lib. p.° et vide eundem Dec. cons. 39.

49v

ubi inquit quod tutor non potest compromittere bona pupilli immobilia nisi quando perveniret ad divisionem vide Dec. cons. 255 in princ.

n.° 1 Inter coniunctos etc. Etiam si certat dubium an causa sit compromittenda, puta quia dubitatur an litigantes sint affines, hoc et est compromittendum Bar. in l. si quis in conscribendo C. de pact. Capol. in cons. 10 col. 2.a in criminalibus

n.° 2 omnino scandalis etc. Ista ratione tale statutum cum publicam utilitatem respiciat dicitur favorabile ut per Alex: Jas: et alios in l. qui se patris C. und. liber. Soc. idem maius sen. in cons. 4 vers. adde in fi: Socc. Jun. in cons. 25 lib. 15 n.°

n.° 3 et litium materias etc. Ex forma huius statuti causa totius debet compromitti quod causa decidat, quia ista est mens statuti, quod lites finiantur Dec. in cons. 22 col. p.a post princ. et quod ibi vide Bal. in l. veluti § si quis ff de eden: et in l. 1 col. 3 C. de his qui poten: nom:

n.° 4 Absque lite etc. Non procedit quando esset lis seu questio iuris tantum ut dicetur infra in seq. cap.lo in princ. ubi vide. Item non procedit quando ante petitionem obstat exceptio litis finitae, tunc enim non habet locum istud statutum Bal. in l. fratris C. de transal. Corn. cons. 93 quoniam pleris. col. 2 lib. 4 de quo vide Soc. Jun. cons. 24 col. 4 vers. ad 2.m lib. p.o

n.° 5 In tertio gradu etc. An gradus iste computari debeat secundum ius canonicum, an vero secundum ius civile vide Paul. Castr. in cons. 50 lib. p.o Corn. 92 n.° 3 lib. 4.

Prohibeat

n.º 6 Intelligat et durare &c. Circa hoc vide omnino Alex. cons. 203 ponde=
ratis verbis col. 6.ª a quo fere habet omnia que ponit Blanc.
in suo tract. de compromiss. in 3. quest. in ver. Sponsam
et in ver. Soluto Matrimonio per Marant. in sua
pract. in 2.º act. Post litis contestationem.

n.º 7 Ante finitum terminum &c. Si non essent ista verba post datum
terminum ad probandum non admitteret talis petitio com=
promissi Afflict. decis. 105 dicta regia &c.

n.º 8 Unum vel plures &c. An unus arbiter possit vices suas alteri coar=
bitro committere, dic quod non Ut Fulgos. in cons. 144.
Andreæ col. 1 lib. 2. Et pluribus electis unus non
potest procedere sine alio l. si in tres ff. de arbit. Et uno
mortuo non possunt alii se intromittere in causa.
c. per. De off. deleg.

n.º 9 De iure &c. Quid operetur illa clausula solita apponi in compromissis
vel summarie procedendi in scriptis et sine scriptis
Vide Bar. in Auth. Si Arbit. brevius C. de sent. ex peric. recit.
et Rom. sing. 51 quid operet.

n.º 10. Et de facto &c. Ex ista clausula et illius vigore Arbiter potest recipere
probationes non veras, sed verisimilias, et pro eius consci=
entiam iudicare Bal. in l. illud cuius. C. de testib. Alex.
cons. 127 In causa dominæ Antoniæ col. 2.ª Dec.
cons. 170 In finalibus verbis. Vigore huius clausulæ arbitri possunt
procedere manu regia Bellon. dec. sen. 21 n.º 8 et 9. Vide
Vide Marant. clausula 193 Blanc. de compromiss. quest. pª n.º 24 et seqq.

41v

n.° ä Diffinire infra unum mensem &c. An requirat in diffinitione hac citatio partis. vide Suman: cons. 7 Viri. cum subsequentibus vers. ad ans. 43. ubi pulchrè. Et quando Arbitri non an[..]cordaverint infra istum mensem, An debeat de novo compromitti et totiens sit compromittendum, quotiens opus erit ut firmat dicas quod sit. Bal. in l. fideicommissa § si quis alicui ff. de leg. 3.° in l. pretor § hec vox ff. de eden: Rom: in l. Pretor § hoc autem ff. de Nov: oper: nunc. Non tamen debet fieri plusquam ad secundas vices. Ut Caser in decis. Neapolit. 46.

n.° 12 Executioni mandare &c. Sic laudum ex forma huius Statuti habeat executionem paratam sicuti sententia diffinitiva, ut per Vec. in cons. et col. 2. n.° 2 Vers. similiter.

n.° 13 Nulla exceptione &c. Intellige tamen quod si una ex partibus fuit enormiter lesa quod non obstante d. isto Statuto poterit recurrere ad arbitrium boni Viri. Sulg. in cons. 120 super eo col. ult.° Anchar. in cons. 270 q. 5 col. 7. Latissimè habet per Soc. Jun: in cons. 16 n.° ii cum pluribus segg. et cons. 409 n.° 45 lib. p.° Item intellige quod licet minor non possit vigore huius Statuti reclamare poterit tamen petere restitutionem in integrum. Bal. in l. si minor § minores ff. de minor. cum similib. allegat. p. Soc: Jun: in cons. 409 in fi. lib. p.°

n.° 14 Et quod.

n.º 14 Et predicta ℈ Vide Dec. in cons. 39 lib. 1 col. 2 ubi dicit q
ubi de mediis super sententiatis et arbitratis per compromitti, si
expresse fuit renunciatum sententiis et laudo, quia tn
renunciatio nō preiudicat nisi sequatur laudū. Dec. in
c. ad aures extr. de Appellat. Et ideo dicas si agatur
de alio iudicio pendente, quia nihilominus reus petens super
hoc compromissum fieri nō est audiendus ut p Blanc.
in suo tract. de Compromiss. q. 4 car. 70.
Mars. sing. 467 vide statutum ℈ Borell. in sua summa
decis. tit. 63 de Compromiss. n.º 139 et seq. — Vide omnino Vide.
An statutum hoc comprehendat clericos vide Alex. cons.
21 vol. 4 lib. 2 Mars. d. sing. 467 n.º 9.

Adde ad materiam huius statuti quod de iure nemo cogitur
compromittere Jas. in l. qui se patris col. 5 C. unde liberi
ubi multa ponit ad materiam C. unde liberi.

R.a XXXX de eodem

Item dicimus et ordinamus quod si contingat aliquas partes com:
n.o 1 n.o 2 promittere in aliquem de iure tantum, sive de iure et de
facto si in compromisso contineat quod possit laudare alte
n.o 3 et basse equo vel iniquo, modico vel immodico, et post
n.o 4 laudatum quod debeat stari dicto laudo nec possit ab aliqua par-
tium contradici, nec possit per ipsum laudum reduci ad arbitrium
boni viri, sed possit et debeat ipsum laudum executioni mandari
n.o 5 nulla exceptione audita, si non predicta verba aliquando ipsis
non fuerint adiecta in ipso compromisso, quod pars que diceret
n.o 6 se gravatum vel lesum contradicere possit infra quinque
dies et infra mensem ipsam causam contradictionis prosequi, et
finire, alioquin a dicto mense in antea si non fuerit
contradictum compromissum et laudum inde latum firma
permaneant, et possit et debeant executioni mandari omni
exceptione et contradictione remotis, et nihilominus Judex possit
et debeat partem contradicentem in expensis factis in causa ipsius
n.o 7 contradictionis si contingat contradicentem succumbere, vel non
esse prosecutum infra dictum tempus contradictionem et petitionem
contradictionis ad arbitrium boni viri condemnari, et ipsas expensas
facere refici de facto infra octo dies omni exceptione, et
appellatione remotis. Et predicta omnia locum habeant in com:
promissis et laudis in futurum fiendis, in preteritis vero pendentibus
et non pendentibus currat tempus unius mensis a die facte
confirmationis

confirmationis presentis ad prosequendum et diffiniendum modo
quo supra et sit firmum laudum et arbitrium tam inter coniun-
ctos, quam inter extraneos, et executioni mandetur nulla
contradictione seu appellatione obstante, atque si contradicens
obtinuerit ille qui meruit arbitrium sive possit recurrere, et
appellare ad Judicem Cap.nei, qui Judex teneat et debeat
summarie sine strepitu et figura Judicij infra xxx dies
à die interpositionis appellationis ex eisdem actis cognoscere
et diffinire ipsam causam, et eius sententiae et diffinitioni stet
appellatione aliqua non obstante, elapsis vero xxx diebus si
s. d.s Judex non pronunciaverit rata maneat sententia. Si d.
Judex d.m causam diffinierit infra d.m tempus requisitus quod debeat
et teneat resarcire appellanti omnia damna et interesse,
de quibus stet iuram.to ipsius qui appellaverit, et tempore
syndicatus d. Cap.neus teneat et syndicetur. Et in unoquoque casuum
predictorum teneant arbitri et arbitratores ipsas causas diffinire
infra xxx dies, et nihil.s Potestas, Capitaneus, et quilibet alius
+ Quomodo cogat arbitrum vide stat. sub rubr. p.i sec. n.o 2 — Judex, qui de hoc fuerint requisiti teneant, et debeant co-
gere d.os arbitros, seu arbitratores diffinire causam sibi vel eis commissam
infra d.os xxx dies à die receptionis ipsius arbitrij. Et nihil.s
per Judicem Potestatis possit petere in xx lib. denariorum quilibet
n.o 8 — ipsorum debeat condemnari nisi de partium voluntate fuerit ter.s
n.o 9 — prorogatus, vel si ipsae partes steterit, quominus infra d.m
terminum potuerit terminare. Insuper etiam dicimus

43v

quod Judex D.ni Potestatis, vel Cap.i et eorum quilibet coram quo pete=
ret, ad petitionem cuiuscumque petentis teneant et debeat quandocumque
arbitri essent in discordia ipsorum arbitrorum et partes coram se facere
n.o 11 evocari, et eis vocatis si invenerit ipsos in discordia n.o 10 termi=
nandi causas compromissas in eos, quod cogat partes ad eligendum
tertium, et in ipsum 3.m qui sit neutri parti suspectus ponat, et
committat ipsas causas terminandas una cum d. arbitris,
vel altero ipsorum, et perinde habeat ac si per ipsas partes fu=
isset in eum a principio compromissum, et si aliqua partium re=
cusaret seu nollet eligere tertium, quod Judex coram quo
peteret, ipsum 3.m neutri parti suspectum eligat per se ipsum,
et si aliqua partium esset contumax, seu nollet comparere ad
eligendum d.m 3.m quod factis de eo duabus legitimis citationibus
ex parte d. Judicis ex ipso ex officio possit et debeat eligere, et
ponere d.m 3.m qui tertius causas ipsas sibi commissam cognoscere
teneat bona fide una cum d. arbitris, vel altero eorum, et ipsam
finire et terminare infra tempus statutum, nisi tempus ipsum proro=
garet de partium voluntate, et eiusdem tertij una cum d. arbi=
tris vel alterius eorum laudo et sententiae stetur, ac si plenum,
et datum esset per arbitros ambos ipsorum et si contigerit quod
Arbitri in quibus compromissum esset, et 3.us p.d. cum quolibet
esset coactus in Palatio Communis Fulg.i ad petitionem alicuius
partis compromittentis quod inde non possit recedere modo aliquo
nisi primo tulerint eorum arbitrium, et si recederent inde puniatur
quilibet ipsorum arbitrorum in quinquaginta libris denariorum,

et quod nec

Et quod nec Potestas nec Cap.neus nec aliquis alius officialis Com.
fulg. teneat possit eis vel alteri ipsorum dare licentiam recedendi
de locis in quo essent detenti ad poenam periurii sacram.ti et
c.m lib. denariorum de suo salario. Et si contigerit eo casu,
eos personaliter detinentur in Palatio arbitri praed. vel ferat
arbitrium, quod spiraret compromissum tempore xxx dierum, vel post
ipsos xxx dies sententiaret, vel ferret ipsum laudum, vel
arbitramentum per ipsos arbitros ad quos ferenda cognantur
et post ipsos 30 dies solus, cum essent vacati infra tempus compromissi,
quod nihil. ipsum laudum, sententia, m.tum et arbitrium quod et
quae ferent per ipsos omnes tres, vel maiorem partem ipsorum
non vitiet ex hoc, sed potius valeant et teneant, ac si
lata et data essent infra xxx dies computandos a die acceptationis facti compromissi. Et hoc locum habeat in compromiss. n.o ii
n.o ii
lis in posterum fiendis.

Ad materiam huius statuti nota quod nulla cautela verborum reperitur quae in compromissis apponi possit, quominus reductio peti possit Dec. cons. ii n.o 6.

n.o i De iure tantum videt statutum hoc innuere quod quaestio iuris possit compromitti cuius contrarium est voluisse Bal. in l. Aveilles in 3 not. C. de fur. et in l. eos per poenas in prin. C. de reb. cred. Pro solut. vide Bal. in dictis locis qui bene solvit Vide latius Blanc. in tract. de compromiss. nu.e q. 4 in prin. et Soc. Jun. cons. 24 n.o 6 lib. p.o

44v

n.° 2 De Jure et de facto § Quid importent hec verba in compromisso apposita vide Capol. in cons. 30. orta n.° 12 in Civilibus. De hac eadem clausula vide Marta in tract. de Clausulis par. p.a clau. 193.

n.° 3 Alte et basse § Quid operent talia verba in compromisso apposita Vide Capol. in cons. 29 col. 4 in Civilib. Corn. cons. 9 col. ij. Ver. et pt. attencari lib. 1. Cravet. cons. 105 col. 2 Bal. cons. 101 lib. 3. Et de hac clausula vide Marta in suo tract. de Clausulis lib. 1 [illegible] claus. 8

n.° 4 Stari d.° laudo § An laudum debeat fieri in scriptis. Vi quod sic ut 4 gl. in verb. [illegible]: ubi Bar. col. fi. n.° 6 et Paul. de Cast. col. 2 n.° 4 in l. fi. C. de Arbitr. Quod non est [illegible] in laudo arbitrarij quod de eius substantia non est requireri [illegible] scripturam [illegible] post alios ut [illegible] quid [illegible] transegisse [illegible] 2.° not. C. de transact. Et quid si in compromisso apponatur clausula quod possit [illegible] in scriptis et sine scriptis vide Cornium Cons. in [illegible] si quid [illegible]

n.° 5 Nulla exceptione § Intelligi [illegible] Arbitrij [illegible] enormiter laedatur tunc non obstante ista [illegible] reductio peti [illegible] Bar. in l. societatem [illegible] [illegible] pro soc. Et enormis laesio dicitur quando [illegible] est laesus in 6.a parte Bar. ubi sup.t Socc. Jun. cons. 26 n.° 12 lib. 2.° ubi istud statutum declarat.

n.° 6 Contradicere possit § [illegible] excogitari modus ut fiat compromissum ita ut a laudo [illegible] appellari non possit, [illegible] ad arbitrium boni viri reductio peti non possit, vel si petat talis reductio, nihil. laudum exequatur Vide Corn. cons. 220 post n. 7 lib. 2.° et alios [illegible] quod [illegible]

quod Ill.mus Card.lis Simonetta dum erat sacrae Rotae Auditor utebat
ista cautela vz apponendo clausulam quod ad licet appellare,
et si appellatur, appell.o non impediat executionem, quam
cautelam sentit Cam: d. cons. 86 vide et pro ista cautela
facit quia partes possunt se pactio renuntiare appellationi
Rip. in c. sicut Romana n.o 23 extra de rescrip: et
vide Bal. cons. 300 Omitto lib. p.o et si iuramentum
in compromisso intervenit an petere debeat absolutionem ab
eo qui reductionem petit Anchar. cons. 307. ceterum ordine
ca. p.o dicit quod sic sequit Dec. cons. 907 col. 7 q. pe fini
ad p.dicta vide Capl. cant. 195 difficile iurat. cant.
et tendentes a Statuto ad petendum reductionem ad arbitrium
boni viri censuit et si quis non potuerit petere ob non
petitam absolutionem iuramenti quia quilibet potest causam
impedire. Rim. cons. 9 Quod pars &

n.o 7 Contradicentes laudo vere & an possit a sententia super
reductione lata condemnatus appellare Bal. in l. uni.
C. ne liceat in una eademque causa col. 3 dicit quod sic
sequit Alex. cons. 106 p.o dubio lib. 7. Sed vide Boers
decis. 204 n.o 6 par. 2. Paris. cons. 45 n.o 94 lib. 1
et Socc. Jun. cons. 15 p.o dubio lib. p.o qui contrarium
firmare videntur, maxime Socc. amplians etiam
sententia super reductione obtinuit contra eum qui
obtinuerat in laudo, quod tamen non procedit in isto statuto
quia contradicens laudo non potest a sententia super reductione
appellare

45 v

n.º 8 De partium voluntate. Ita tn̄ prorogatio intimanda est partibus que non fuerunt c̄sentientes prorogationi, alias ad valet Dec. in cons. 39 col. p.ª in prin. Jasped. de lix. 419 Arbiter centonia s.ª Bal. cons. 101 nobiles col. fi. et cons. 102 omn. Et cons. 104 dilatio lib. 3.º

n.º 9 Prorogatus. Terminus tamen prorogatus nō debet excedere tēpore, seu termino principali Bal. cons. 101 Nobiles, et cons. col. fi. et cons. 102 omnis lib. 3. Et si data sit potestas arbitrio prorogandi semel et pluries, bis tantū poterit prorogari. Vt p Bal. in dd. cons. vbi vide.

n.º 10 In discordia. De qua discordia constare debeat, alias si arbiter fuit electus ante quam constaret de discordia duorum primus electorum nō valet laudum p ipsos latum Alex: cons. 124 in ca et hoc col. fi. lib. 7 Dec. cons. 632 col. fi. in prin:

n.º 11 A die acceptationis. Bona ratione hoc inductum quia ante acceptationem non dicitur c̄promissum Bal. in l. si cum dies in prin: circa fi. ff. de arb. gl. ff. eod. Alex: cons. 95 Visis themate col. 3 lib. 5 Dec. in c. ex ratione col. 5 vers. 1.º et c̄dicta conclusio. Ext. de Appellat: Et laudum postea latum esset nullum, licet statutum de hoc nihil dicat, quia reperio latum sine instantia ꝑ glo. in c. 1 de Sentent: Alex. cons. 5 In questione col. fi. in fi. lib. 2 et l. quia diceretur latum à non suo judice Bal. cons. 101 Nobile col. fi. lib. 3.º

De Modo creandi in electione et extractione
Dominorum Priorum . Caput xxviii.

Quia officium Dominorum Priorum ⁊c

Et quaelibet ballotta contineat in se sex priores.
et in ballottis bursae cuiuslibet tertierij Caput
Prior et Prior Notariorum sint et esse debeat illius
tertierij, pro quo bursa illa facta fuerint, alii
vero priores cuiuslibet tertierij esse possint.
Descriptus caput priorum sint et esse debeant de
numero consiliariorum aetatis ad minus quinqua:
ginta annorum, virique aliàs experientia, et longo usu
rerum exercitati, nisi legum vel medicinae doctores sint,
qui esse quando de consilio non essent, vel aetatis
praedictae in caput priorum describantur. Simi:
liter secundi priores de numero, vel ordine consi:
liariorum; alij vero tres videlicet tertius, quartus,
et quintus Priores sint et esse possint etiam de
Populo, qui tamen de praeterito fuerint, vel ipsi, vel
antiquiores de eius familia de numero Dominorum
Priorum, et bonis moribus imbuti sint, nec alicui
vili exercitio vacent. Prior vero

Novellus sit de familia alicuius consiliarii, ita quod Pater vel alius eius ascendens sit, vel fuerit de Consilio dictis modis et bonis moribus indutus, et nihil non ~~exacte~~ exercitio, et ~~si~~ si aliquis contra formam predictam in ballotta aliqua descriptus reperiretur, sit ipso iure privatus, et nullo modo admittatur, sed in eius locum alius de bussolo speciolatus subrogetur. Et nihilominus prefati viri ad bussolum faciendum deputati incidant ipso facto in poenam 50 librarum denariorum pro qualibet communi fulginii applicandam. Et si aliquis descriptus bis in dictis ballottis errore, vel data opera reperiatur pro non scripto nisi semel habeatur, et nullo modo bis admittatur, sed alius de bussolo speciolatus subrogetur. Postquam vero ballottas quas in dicto bussolo ponere decreverant, ut supra, posuerint, bussolos prius cuiuslibet tertii habeant,

Item dicimus et ordinamus quod si aliquis
ha. aliquod instrumentum de pecunia
numerata, vel numeranda, et illud
debitum vel pecuniam creditor non pe-
tierit à debitore, vel fideiussore
sive ab illo qui esset cum fideiussione
in solidum obligatus infra decem annos
post completum tempus terminum,
sive tempus in instrumento annotatum, nisi
pignus habeat obligatum, datum, vel
traditum sive appareat in instrumento
sive non, vel nisi fuerit minor, vel
mente captus, vel non habens tutorem
vel curatorem generalem, vel absens non
habens curatorem, ex tunc non audiat
et à debitore petitum non ut non obtinere
sed quicumque exhiberet uti aliquo
instrumento in civilibus, ipsum instrumentum
ostendere debeat debitori coram iudice
salvo quod patri contra filium, fratri
cum fratrem, patruo contra nepotem
carnalem, matri contra filium etc.

usque in tertium gradum non curat tempus
ipsa usque a retro, ultra non audiat.
exceptis instrumentis debitorum nega
rativis, in quibus habeat locum ius
commune, relicta tamen [illegible] subjectis partibus
non obstante capitulo preinserto exigi atque pos-
set absque pena habentes instrumentum
debiti cuiuscumque quantitatis quod
excesserit dictum tempus sine distinctione
temporis et personarum supradictarum, et valerent
deferre ~~instrumentum~~ iuramentum debitori suo, vel eius
heredibus qui voluerit se credere, et
stare pro satisfacto esse de ipso debito

puto dicendum debitori

ipsi creditori, vel eius heredibus, et
iuraverit eum absolvat, et si con:
fitebitur debitum cogat ad solutio:
nem faciendam. Si vero iurare nolu:
erit debitor, vel eius heredes ipsum
debitum creditor et eius heredes petere
possint, et exigere non obstante pre:

puto delendum.

scriptione predicta ipsius debitoris. Pro
primis vero debitis ubi non adiecta

et conditio existens, vel rei existenti
ubi erat in diem incipiat currere
tempus à die celebrati contractus,
nisi petitum fuerit infra decem annos
coram Judice competente. In conditi:
onalibus autem instrumentis incipiat
currere tempus à die conditionis
vi antea. et quod valeant, et locum
habeant in praeteritis, praesentibus, et futuris.

Praesumptio de qua in pnti statuto locum habet tam in creditore, et
non applicatur in domino ceduo qui intendit retrahere
fundum alienatum. Grey. dec. 425 n.º 10

Ad[illegible] praescriptionem de qua in pnti statuto dat restitutio in
integrum ex capite probabili ignorantiae d. dec. 425 n.º 11
Praedictum statutum non habet locum in actione quae competit per supp:
plementum legitimae Grey. dec. 409 n.º 15 [illegible] ibidem n.º 26.
Nec in actione bonorum meritis ibid n.º 16.
Minus procedit in debito iurato. cum qua iuramentum adimpleri
generali dispositione nisi de illo fiat mentio; cum quia iuramentum
habet vim contestationis litis, et perpetuat actionem usque ad
40 annos. Rot. dec. 199 pars 4 divis: [illegible] dec. 302 post fine:
de Conti[illegible] Marescot. Var: lib. 2 cap. 67 n.º 31 et 199.
Alios casus, in quibus non habet locum dispositio huiusmodi Statuti,
Vide apud Marescot. d. cap. 67 lib. 2.º [illegible] —

in quibus substitutos, uulgo dictos spicciolatos imitant,
in quibus ordinem et modum supradictum in eligendis ordinariis
datum servare teneantur. Addentes quod duo atti=
nentes adinvicem in primo uel secundo gradu aut iis conve=
nientes computando in linea consanguinitatis, uel affi=
nitatis in primo non possint imbussulari ad officium Prioratus.
Et si contigerit aliquem ut supra attinentem ex bussolo
spicciolatorum extrahi, non possit officium exercere, sed
alius extrahatur, et sibi locus reservatus censeatur
pro primo uacante ad eum tenendum et locum, in quo erat
extractus Dominus esse teneatur.
Addentes quod ipsi imbussulatores teneantur facere re=
gestrum omnium imbussulationum factarum per eos tradendum
magistris dd. Prioribus sigillatum, ponendum et conservandum in
in capsa [illegible]

xLiij.ª R.ca De Alimentis prestandis.

Item dicimus et ordinamus quod si contingat aliquam mulierem sentire à viro manere suspicantes de viro suo offendi culpa ipsius viri Cap.s vel potestas et eius Judices Populi d.e Civitatis teneant et debeat vinculo Juram.ti oi re. et exceptione remotis constringere virum ipsius mulieris quod ipse sue uxori prestare debeat alim.ta opportuna

n.° 1 sm quantitatem dotis, et facultates ipsius mariti, ita tn

n.° 2 quod d.i officiales, et quilibet ipsorum teneatur et debeat ipsa alimenta ipsi mulieri decernere, et dare facere pro alimentis die qualibet octo denarios pro quolibet centenario dotis sue usque in ducentis libris denariorum, et ab inde sup.a pro quolibet centenario plures sex den.i vel alteri pro ea leg.me persone, et tamdiu d.a alimenta prestentur, quamdiu steterit maritus d.e talis mulieris, quod eam non reduxerit cum effectu, et securitate prestiterit quod eam non offenderet ultra quam deceat, et à Jure

n.° 3 permittat. Si vero uxor non habuerit, seu haberet dotes, sm facultatem viri, sicut Judici videbit, alim.ta decernantur, et decreta prestentur, quo Potestas, et ceteri officiales se dividant et decernant alim.ta pred.a infra duos dies post quam coram eis, vel altero exposita erit et querela facta fuerit per ipsam mulierem vel aliquam aliam personam pro ea, vel eius nomine,

51r

et à tali decreto, et diffinitione non possit, nec debeat appellari.
n.o 4 Et idem dicimus de viduis. Et si predicti Potestas, et Capita-
neus, et eorum Judices et officiales in predictis fuerint negligentes,
et non duxerint ad effectum in xxv libris denariorum cuilibet
vice qualibet condemnet quilibet Syndicus qui contrafecerit,
et nihilominus dictus Capitaneus intendat ad executionem premissorum,
statuto aliquo comunis, vel Populi dictae Civitatis quod in
contrarium loqueretur non obstante. Et quicquid Judex, vel
Capitaneus fecerit in premissis valeat, et teneat, et habeat
roboris firmitatem. Et hoc capitulum sit precisum in
n.o 5 qualibet parte sui. Et idem dicimus de viduis, et mu-
n.o 6 lieribus quae remanserint viduae, et quibus dotes non
fuerint restitutae, quibus officiales dictae Civitatis faciant
a.o 7 alimenta dari, et decerni quousque dotes et augmenta debita
eis fuerint integre restituta, et hoc locum habeat in
presenti, preterito, et futuro. Item quod nulla persona
possit nec debeat petere, nec peti facere pro dote ali-
cuius mulieris malae conditionis et famae mortuae, et
quae mulier sui culpa et defectu steterit, seu steterint
secundo tempore suae mortis à viro suo, et ad probandum quod
talis mulier fuerit malae famae predictae sufficiant
probationes quinque testium de publica fama. Et quod
si pater Alimentarius esset in necessitate, seu mater ali-
cuius ipse talis filius necessarias sibi victui, et vestitui
pro forma suae facultatis, et possibilitatis. Et Potestas
et ceteri alij

et ceteri alij officiales eius subditi teneant et debeant obser-
vare omnibus petentibus curatoris vel quarumque ipsorum, et quilibet
possit petere nomine Patris, seu Matris d.a alimenta sine
libelli oblatione summarie, et sine strepitu, et figura iudicij
et sine salario aliquo solvendo omni exceptione remota &

n.o 1 Secundum quantitatem dotis & intellige hoc sive dos consistat in pecunia,
sive in re quae dat fructus, quia casu quo dos consistit in re fruc-
tuosa tunc, tunc non alias dantur alimenta, sed et fructus percepti
transcendentes alimenta praestita Salyc. in l. unica § exactio C. de rei
uxor. act: si non consistit in pecunia non attenditur an maius
sit interusurium, quia duntaxat alimenta praestantur quodcumque interusu-
rium fuerit perceptum ut per Salyc. in d. § exactio et per Bart. in
l. divortio ff sol. mat:

n.o 2 Teneant et debeant & intellige tamen ut non procedat quando mulier habet
aliunde unde se alat, quod consideratur si ex aliis bonis sit intro-
itus, ex quibus se alere sit, quia tunc non tenetur maritus
praestare alimenta Bal. cons. 196 lib. 2 glo. in l. uni. § exactio
C. de rei uxo: act: Nec et intelligit hoc unde se alat
quod ipsa idonea sit, sed habet patrem divitem, quia non tenetur
se ali facere a patre, ut per Alex: in l. divortio col. 2a
ff sol. mat: quod nota in viduis, et heredibus mariti.

n.o 3 Si vero uxor non habuerit, aut haberet dotem & Illud non
procedere in Viduis quibus ipsa omnino heredes mariti dotem
restituere non tenentur de alimentis praestare, iuxta l. uni.
§ exactio C. de rei uxo: act: quod in tantum praestare debet
in quantum fructus dotis ascendunt, unde si nulla esset dos
nulla alimenta praestare tenerentur Alex: in l. divortio ff sol. mat:
ubi Jas. col. 6 et seq. Vide ibi Doctores &

52 v

n.º 4 Et de dicimus de viduis intelligo ut vidua habere debeat alim.ta per annum tm post mortem mariti, ad ultra, quod importet sibi et postea dotem non exegit ut p Doct. in l. diuortio ff sol. mat. Quas alim.ta viduis praestanda quomodo computari debeat, et late de materia vide p Doct. in d. l. diuortio et latissime p Capel. decis. 24. in causa Lucentis p totum.

n.º 5 Sit praecisus. Verbum istud praecisum quid importet vide Capell. in cons. 14 post prin. in criminalib. dicente quod importat quod sit inviolabile, et quod sit strictum ius, et quod ab eo recedi non potest, ut ibi p eum. Adde Bal. in l. 2 C. de execut. rei iudic. Non tn ex hoc verbo reiiciet gl. et expositio legis, sed limitabitur Alex. cons. 192 perspecta col. 2.a post med. lib. 6.

n.º 6 Et eod. dicimus de viduis. Vide ad materiam Capell. in cons. 15 circa cand. col. fi. vers. ex quod dictis. in civilibus. et p Capel. decis. 24

n.º 7 Dotes non fuerint restitutae. An statutum hoc valeat vide Abb. in c. solubiliter col. 2 de usur. et ibi in addit. ubi latissime. et p Jas. in l. 1 de sum. trin. in pri. et 2.a lect.

De rebus que tenentur concessi in ephyteosim et racione non solvitur Rca. 40 —

Item dicimus et ordinamus quod si quis &

Et si quis de tertia generatione decesserit pro tali moriente pretium pro rata solvat sicut contingeret sicut contingerit pro .. defuncti de pretio in contractu continente et in hoc si ille qui recepit contractum filios masculos non habuerit filias feminas, vel neptes aut nepotes succedant ipsi ephyteote. ita tamen quod in renovatione contractum solvat domino vel quasi domino alii tantum quantum primus emphyteota pro prima concessione persolverit, et ipse dominus vel quasi dominus contractum emphyteosis renovare teneatur

Rub. forma qualiter procedi debeat in causis mercatiis &

Ac quaestiones et lites super rebus mercantil; aut ab eis dependentib. &
Volumus et ut interloquutoriae, decreta, et sententiae
facta, et latae respective per d.os consules aut duos ex
eis, dummodo omnes adsint, vel si non adsint, absens sit le:
gitime ac per tres valeat, et teneat, ac firmiter obser:
ventur, nec ab eis valeat appellari, aut reclamari,
supplicari, aut de eorum nullitate dici, nisi notorie
ex actis constaret de gravamine, aut eorum nulli:
tate. quo casu ad D. Potestatem, et ad alium in
d.a Civitate jus dicentes appellari possit &

54v

Rub.ª LXI De testam.tis mulierum

Item dicimus et ordinamus quod si aliqua mulier habens maritum et filium seu filios ex eo condiderit seu condiderit testamentum sine n.ᵒ consensu d.i sui mariti quod testam.tum non valeat nec teneat, nec habeat robur firmi[tatis] tempore vitae q. casu et vano et nullius valoris penitus habeat et ex forma ipsius testam.ti aliquis legatarius nullum ius acquiratur, et volens ipsum uti non audiatur in iure. Item quod si aliquis filius matri suae donaverit, seu venditionem aliquam in forma cuiuscumque contractus fecerit de omnibus bonis suis, vel maiori parte ipsorum bonorum, et post d.tam venditionem, seu donationem, vel contractum d.tum eius filius mortuus sit d.ta sua matre superstite, quod ipsa d.ta mater filiis seu filio d.i sui filii matri d.ta bona ei vendita, vel donata a d.o filio restituere teneat et facere inde fieri publicum instrum.tum restitutionis sine aliquo pretio ad sensum, et voluntatem superstitis d.i sui Nepotis, unius seu plurium cum omnibus solemnitatibus necessariis, et requisitis. Et quod d.us Potestas et Judex praesentes tenebantur et debeant fieri facere infra quinque dies cuiuscumque ad petitionem cuiuscumque post quam petitio fuerit ora eis, aut alterum eorum d.i Nepotis seu Nepotum. Item quod si maritus d.tae mulieris consanguinei ... absens vel auderit testam.tum non esset vel non fuerit in civitate Fulginei vel eius districtu, vel fuisset, vel esset iusto impedimento impeditus, quod ipsa mulier possit condere testam.tum

in presentia aut consanguinei ipsius sui Viri, seu Mariti, et sic
auditorum quorumcunque constantia valeat. Item quod si aliqua mu:
lier habens Maritum decesserit seu decesserit intestata
sine filiis legitimis, quod quarta pars dotis talis mulieris
quae decessit, seu decesserit veniat in dictum eius Maritum, et
ipsi suo Mariti applicetur pleno iure capitulo aliquo eis populi,
quam Communis quod in contrarium loquentur huic capitulo
non obstante, et quod instrumentum dotale ipsius talis mu:
lieris sic decedentis an viri ipsius mulieris et eius bona
executioni mandari non possit in quarta parte dotis praedictae
per aliquem officialem communis praedicti ad petitionem alicuius personae
petentis, et si fecerit non audiat in sua petitione
tamen potest quod jure alio cuiusque auditionis existent
pro parte mulieris praedictae sic decedentis, et praedicta vend:
cent sibi locum, nec non valeant in mulieribus seu mulieribus
habentibus seu habere Patres, sed in non habentibus. At ex
a supra dicta parte quae dicit Item quod si aliqua mulier
habens Maritum decesserit, seu decesserit intestata, et
inferius usque ad finem praesentis huiusmodi Capituli valeant et locum habeant
in praeterito praesenti tempore, et futuro.
n.o 1 sine contrariis Istud Statutum validum est requirens presentiam Viri,
seu Mariti, seu ~~aliis~~ consanguinei Jas. in l. Stipu:
latio hoc modo p.o at. ff. de Verb: oblig: et
declarat late Soc: Jun: cons: 161 col. p.a et 2 Vol. p.o

361/2

Rub.ca Quod quicumque habeat unum starium terræ, seu minus iuxta aliquem qui teneat à duobus, uel pluribus lateribus teneatur ei uendere fol. 132 lib. 4

Item dicimus et statuimus, ordinamus quod quicumque habeat terram in districtu Fulginei, extra carbonarias nouas Ciuitatis pred.e iuxta terram alicuius à quatuor, uel tribus, uel duobus lateribus, et esset unum starium, uel minus, quod talis habens d.am terram unius starij uel minus circundatam à quatuor, tribus, uel duobus lateribus ab uno consorte tantum teneatur eam uendere ipsi suo consorti, seu cuilibet suo competenti pretio, prout declaratum fuerit per duos amicos communes positos ab utraque parte, seu ponendos, et ipse talis qui tenuerit à quatuor tribus, uel duobus lateribus huiusmodi terram, ut dictum est, teneatur uendere eam, ut dictum est. et hoc non intelligat de aliquo casalino.

licet forsan secus esset, si statutum assensum mariti vel alterius requireret, quia tunc non videret valere Paul. de Castr. in l. ex facto in prin. ff. de vulg. et pupill. ubi Alex. Jas. in Apost. hoc non accepta in p.° not. et Socin. Lanc. in d. cons. 41 in prin. lib. 1 Dec. cons. 361 cl. pen. vers.° praeterea et cons. 612 in prin. et cons. 455 col. 1 vers. ubi sibi ipsi contrariat. De hoc vide Per. Peck. de testam. marit. et Vxor. lib. 1 cap. per tractus ult. volunt. fol. mihi 294. et cap. 12 ubi habes an huius statuti forma ut servata sit, in testamento favore piae causae et quo ad alia in eo contenta. Crott. de solemnit. testamenti q. 17 n.° 10 per hec (?). et in meis manuscriptis repert. verbo testamentum

ii Rub.a De divisione rerum mobilium vel immobilium.

Item dicimus et ordinamus, quod si Potestas ave vel rector, vel eius judices reperierint querelam de divisione rerum mobilium, vel immobilium facienda teneatur facere dividi inter eos cortes intra decem dies post quam clarum fuerit rem esse comunem, et si aliquis noluerit dividere, et divisionem facere recusaverit in 200 lib. denariorum cum: puls condemnet, et divisionem facere teneatur, exceptis rebus de quibus fuerunt pactum de non dividendo. Et iudex possit procedere non obstante si a reo negantur rem esse comunem, et agente proponere opponeret exceptionem ppteratum, et de tali questione nil recipiat salarium, et talis divisio sit rata et firma et redigatur in publicas formas, et scripturas, et Potestas teneatur facere mitti petentes in possessionem rei divise, et sicut in instrumento continetur infra decem dies post quam fuerit ostensum rem esse comunem et summarie fiat incontinenti executio predictorum

cap.li aliquo non contradicente. Et si in ipsa
divisione aliqua partium fraudem commiserit
vel dolum, Iudex debeat cognoscere citer
et ipsam divisionem * facere sine fraude. Et
si aliqua partium dividere nollet ad manc:
datum Potestatis vel Cap.i quod Potestas vel
Cap.s debeat divisionem facere, dividere
faciat, et faciat fieri brevia, et extrahi
de aliqua bussola, et illa cui obvenerit
aliqua pars quae apparebit seu erit in illo
brevi quod sibi obvenerit. Et divisio, et quid:
quid fiet in praedictis per d.os Potestatem et Cap.um
vel alterum ipsorum, ac si concorditer factum esset
et teneant, et debeant defendere ipse Po:
testas seu Cap.us . . cap.lo aliquo non obstante.
Et praedicta locum habeat in praeteritis, praesentibus
et futuris. Et si aliquis Pupillus vel minor
vel absens non habens tutores vel curatores
in Civitate Fulg.i a quibus petat divisio
fieri aliquorum bonorum quae habeant communia
Potestas vel Cap.s vel eorum Iudex teneat, et debeat
in nullo iuris eis facere dare tutores bona
eorum qui possint dividi ipsorum bonorum fieri, et
ipsos compellere ad divisionem faciendam

et divisio

et d(ivisi)o cu(m) est facta pleniu(m) sortitur effectu(m), et minores n(on) obstante minori etate possunt petere divisione(m) fieri cu(m) illis cu(m) quibus h(abe)nt aliqua bona que(m)cu(m)q(ue).

Forma(m) libelli ad huiusmodi causa(m) ponit Ioannes ad l. 1 p(rinci)pio ff. fam. ercisc. Bar. et Bal. in l. ad officiu(m) C. com. divid.

a Clarius est dicendum in l. 1 ff. si ff. com. divid.

b Pactu(m) q(uod) de iure n(on) valet pactu(m) ut q(ui)s tenetur res non dividat l. in hoc 5 p(rinci)p(io) conveniat ff. fam. divid. Alex. cons. 59 lib. 5 et ibi Cl. 3° Ludov. Dec. cons. 265 in a° dub.° et ita intelligi debet statutu(m) hoc.

c p(ro)vidéres q(uod) modum opponendi exceptione(m) ponit Bal. in l. 1 in pr. ff. fam. ercisc.

d Publica(m) forma(m) q(uod) de iure co(mmun)i et p(er) testes p(ro)batur divisio, nec de substantia requirit scriptura Dec. cons. 79 in 3° dub.° p(ri)mo et q(uo)d apparet plures p(er)dicte rei partes ut speties p(er)centes q(ua)m(vi)s res illa divisa, et q(uo)d cuilibet pars illa in divisione obvenerit gl. in l. pen. C. com. divid. Alex. cons. 92 lib. 2 Dec. d. cons. 79 q(uo)d dub.° Clar. (et) s(ic) inter illa bona separatim possessa erit inequalitas Ant. Aret. in storiis n.° 14 post. de societ.

* Facere &c. de iure com.ni frater maior tenetur facere
partes et minor eligere c. 1° de parroch:
Legistae tenent contrarium ut p. Jas. in § quidam
Instit: de act. qui tamen Jas. tenet cum legistis quod
ad ipsum s. maior in partitione ad d. is qui ma:
ior est aetate, sed is qui res familiares admi:
nistravit quadiu sit minor. Aret. in § fami
n° 12 Instit: de societ: expressius in § quidam
n° 19 Instit: de act.

e Breve &c. An a divisione facta per tutorem possit appel:
lari Bal. in l. fi. in prin. C. comm. de leg.

f A quibus petat &c. Minor de iure c. non potest alios
provocare ad divisionem, et si divisio ad eius
provocationem fit est nulla l. si pupillus in
prin: cum ibi Doct: ff de reb. eor. l. fin: C. de praed. min:
si tamen plures minores provocant ab uno
maiore et inter ipsos minores fit fieri divisio
Bar: in l. inter pupillos ff de Aut. tutor:
Item minor potest provocare maiorem quando non expedit
stare in communione Bar. in d. l. inter Alex:
cons. 7 lib. 5 Socc. Iun. cons. 4 col. 2 in prin. lib. 1
et ita intelligendum est istud statutum, et sequitur
cum auctoritate tutoris seu curatoris.

Et dei nomine Amen. Infrascripta est copia sive transumptum cuiusdam Rubricae statuti Civitatis Fulginii existentis in Armario Scripturarum publicarum d. Comm.is [illegible] [illegible] cum originali fideliter copiatae publice [illegible] [illegible] cuius tenor talis est videlicet

De arbitris [illegible] et [illegible] [illegible] R. 39.

Ad tollendum inter coniunctos omnem scandali et litium materiam statuimus lege perpetuo valitura [illegible] quod si quaestiones oriuntur aliqua lis inter coniunctos usque in tertium gradum consanguinitatis vel affinitatis, et intelligatur affinitas durante [illegible] [illegible] quamvis uxor vel maritus [illegible], vel gradu d.ae affinitatis [illegible] [illegible] inter vivum et [illegible], et aliquis ipsorum litigantium [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] ipsis partibus compromittere d.am causam ad petitionem petentis [illegible] [illegible] offic.les teneatur et debeat cogere d.os [illegible] ad eligendum [illegible] [illegible] arbitros unum vel plures [illegible] compromittere in ipsos [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible], vel plures electi teneantur et debeant [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] offic.les [illegible] compromissum [illegible] [illegible] [illegible] et laudo [illegible] inter [illegible] [illegible] arbitrium [illegible] [illegible] ab eis electis [illegible] [illegible] [illegible] contradici sed [illegible] laudum [illegible] arbitrium [illegible] [illegible] [illegible] debeat Judex [illegible] [illegible] [illegible] executioni mandare nulla exceptione [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] locum [illegible] executioni [illegible]

62 v

sententia lata laudi seu arbitrij et quia [illegible] firmitatis
nonnunquam obtinere dicimus, et servandum fore inter partes si erit
[illegible] inter compromittentes [illegible] in qua fuerit [illegible] arbitrij. Ideo
dicimus quod si [illegible] fuerit vel in aliquem seu aliquos officiales [illegible]
[illegible] compromittere debeat compromissum aliquo modo directe vel
indirecte [illegible] officiales [illegible] personas, et si compromissum fuerit
non valeat ipso iure et [illegible] forma
[illegible] capituli nullam habeat roboris firmitatem. Si vero fuerit aliquid
[illegible] officiales [illegible]
[illegible] declaratum [illegible] non valeat ipso iure et si aliquid
[illegible] fuerit vigore predicti compromissi [illegible] agere.
Ideo dicimus quod si [illegible] officiales [illegible] fuerint ipsi vel alter
ipsorum seu nominati [illegible] vel [illegible]
Arbitri [illegible] seu compositores amicabiles aut quoquo modo [illegible]
et [illegible] seu quoquomodo compromissum [illegible]
tempore [illegible] Iudicium in [illegible] litteras [illegible] officialis
contra predicta faciens in quinquaginta lib. denariorum, et eligens [illegible]
nominans quoquomodo [illegible] condempnetur summarie et
de facto in quinquaginta lib. denariorum [illegible] et quod sententia
fuerit non valeat ipso iure ac si [illegible]. Et hoc capitulum inse-
ratur in qualibet parte [illegible] compromissi
[illegible]
[illegible] inviolabiliter precipimus observari [illegible]
generali [illegible] observetur

in Mercatoribus et Civibus Judicia [illegible] procedendo [illegible] quibuscumque
Mercantiae et quod [illegible] servari [illegible] De Comp. Rub. 47.

Item dicimus et ordinamus quod si contingat aliquas partes compromittere
in aliquos seu aliquem de iure [illegible] sive de iure et de facto et in
compromisso contineatur quod non possit contradici, seu peti reduci ad arbitrium
boni viri et remotis [illegible] partibus et in compromisso contineatur quod possit
laudare die [illegible] [illegible], modoque [illegible] et fuerit
laudatum quod debeat stari dicto laudo nec possit aliqua partium contradici
nec possit peti ipsum laudum reduci ad arbitrium boni viri sed possit
et debeat dictum laudum executioni mandari nulla exceptione
obstante. Si vero praedicta [illegible] vel aliquid ipsorum non fuerint descripta in dicto
compromisso quod pars contradicens se gravatam vel laesam contradicere
possit et [illegible] infra mensem debeat ipsam contradi=
tionis prosequi et finiri. Alioquin dicto mense transacto si non
fuerit contradictum compromissum et laudum in sua forma
permaneant et possit et debeat seu debeat executioni mandari
omni exceptione cessante remota; et in his Judex possit et debeat
partem contradicentem in expensis factis in causa ipsius contradictionis
si contingat contradicentem succumbere vel non esse prosecutum
infra dictum tempus contradictionem et petitionem contradictionis ad
arbitrium boni viri condemnare et ipsas expensas summarie [illegible]
facto in octo dies omni exceptione et appellatione remotis et praedicta vindicari debeant
in compromissis et laudis imposterum fiendis, in praesentis vero pendenti=
bus hujusmodi pendentibus [illegible] tempus unius mensis a die Statuti
confirmationis [illegible] et prosequendo et definiendo modo quo supra, alias

ad ferendam laudum et arbitrium tam citer [illegible] q. inter eas [illegible] ex necessitate renunciare nulla contradictione ass.ti et omissa.ti obstantibus et si contradictionem obtinuerit ille qui [illegible] habere potius recursum et appellare ad Judicem Capi q. ibi Judex teneatur et debeat summarie sine strepitu et figura judicij in triginta dies a die interpositae appellationis eam causam cognoscere et diffinire quam causam et eius sententiam et diffinitionem stetur ass.ti ibi quam non obstante aliquo [illegible] triginta dierum labentis si d. Judex non pronunciaverit [illegible] sententiam si d. Judex d. causam non diffinierit in d. tempore requisitus q. teneatur et debeat restituere appellanti omnia damna et interesse de quibus stetur iur.ti ipsius qui appellaverit ex tempore [illegible] teneatur [illegible] et in unoquoque casuum predictorum teneantur arbitri seu arbitratores ipsis causas diffinire in triginta dies et mihi d. Ordinis Capi et quilibet alius Judex qui debet fuerit requisitus teneatur et debeat cogere d. arbitros et arbitratores diffinire [illegible] vel eis committere in fraude d. triginta dies a die [illegible] ipsius arbitrij et mihi d. Judicem Potestatis parte petente in decem lib. [illegible] quod [illegible] debeat condemnari nisi [illegible] terminus fuerit prorogatus vel ipsas partes [illegible] quos minus [illegible] potuerit terminari, [illegible] dicimus quod Judex d. Potestatis vel Capi [illegible] quod [illegible] ad petitionem unius petenti teneantur et debeant quando [illegible] arbitri [illegible] diffinire ipsos arbitros, et partes [illegible] fuerit [illegible] et eis

novatis si invenerint ipsos in discordia terminandi causam compromissam
inter d. partes ad eligend. tertium et in ipsum tertium pro [illegible]
nenti parti [illegible] ponat et compromittat ipsam causam terminari
unacum d. arbitris vel altero ipsorum exinde habeatur ac si ipsae
partes fuerint in eum a principio compromissum et si aliqua partium
renuerit seu noluerit eligere tertium possit Judex curiae [illegible] ponere
ipsum tertium [illegible] parti [illegible] ipsum et si aliqua
partium [illegible] contineret seu nollet compromittere ad eligend. d. tertium
per juris de eo duabus legitimis monitionibus ex parte d. Judicis
et ipso et Judex possit et debeat eligere ex officio d. tertium
qui tertius cum ipsam litem [illegible] teneatur compromittere bona fide
unacum d. arbitri vel altero [illegible] terminare
infra d. tempus [illegible] prorogetur separatim
[illegible] et [illegible] tertij unacum d. arbitris vel altero [illegible]
laudo et sententia [illegible] ac pro latis et [illegible] arbitros [illegible]
ipsos [illegible] compromittuntur [illegible] et tertius
pred. in [illegible] in Palatio coïs [illegible] ad petitiones
alterius partis compromittentis [illegible] inde non possit recedere modo
aliquo [illegible] et si recederent inde
puniatur [illegible] lib. [illegible] et quod
[illegible] Cap. [illegible] aliquis [illegible] coïs [illegible] ei
vel alteri ipsorum [illegible] recedendi de loco in quo [illegible].
[illegible] juramenti et [illegible] de d. Palatio.
Et si [illegible] in Palatio Arbitri [illegible] pred.
[illegible] arbitrium [illegible] compromissum [illegible] tempus [illegible]

dictis vel post ipsos biennales reuentuaretur, vel ferreretur ipsum
laudum vel arbitrium per ipsos arbitros, et quod forma ea reguntur
et post ipsos biennales possint remittere concessum tempus
compromissi qui arbit. ipsum laudum ferant, tunc seu arbitrum
qui et quod fuerunt ipsi et omnes vel maiorem partem
ipsorum intereat cohibet reddere laudum teneatur arbi-
trium ferre infra biennalis computan. a die
acceptationis facti compromissi et hoc locum habeat in com-
promissis in posterum faciendis

Et ego Jo. Franc. de Gregoriis Fulginas pub. Ap.ca imp. auct. not. Fulgen.
ex actis Cancell. Communis Fulginii, supradictam copiam ex
suo proprio originali fideliter extraxi ideo ad premissorum
fidem hic me subscripsi et publicavi requisitus

In quorum fidem signavi nostri et ...

Priores Populi Civitatis Fulginae

Supradicto D. Jo. Francisco de Gregoriis Fulginaten., Cancellario nostro
Civitatis et Notario publico fidum et legalem huiusq. publicis
scripturis in Judicio, et extra plenam fidem adhiberi indubie
attestamur In quorum fidem datum die 6 8bre ibid

Marius Lanat Cancell

iii Rub.ª De Rebus quę comodè dividi non possunt.

66 r

Item dicimus et ordinamus quod quisquis habuerit rem comunem cum aliquo, quę comodè dividi non possit, ad petitionem partium, vel unius illarum Potestas, vel Capitaneus, vel eius Judex faciat extimare iustè, et ipsam adiudicari per duos homines a partibus electos illi cui per sortem obvenerit pro iusto, et convenienti pretio, quod si dicti duo non concordaverint tertius eligatur per Curiam. Exceptis viis vicinalibus, et scalis, et muris comunibus inter aliquos existentibus quę nullo modo possint dividi, nisi comuni concordia illorum quorum erunt dictę res, et valeat.

Ad materiam istius capituli faciunt tex. et gl. et doct. in l. ad officium C. comi. divid. ubi concludunt quod per licitationem fit divisio rerum ut dent plus offerenti:

a Commodè ea quę vendicant commode non possunt dividi et quę commode possunt Bal. in l. Caniniers nº 9 C. de donat.

66v

6. Illi cuius pret[ium] ... habet maiores partes
quam alius tunc adiudicat illi qui maio-
res partes hab[et]. Bal. in l. 6 familiae ...
C. Dmat. Comm. cont. § 8 ... Lib. 2.

Exceptio. Nulla res quae com[muni]s est inter aliquos
si unus eo ... pars sua cui illam
rem cui serviebat efficeret inutilem, tunc
non divideret, nec admitteret licitation[em]. Ut ...
Bal. in l. arbor § de Vectibus ff comm. divid.
Capic. decis. 63.

II Rubrica de divisione rer. mobilium vel immobilium

Item dicimus, et ordinamus, quod si Cap.s sive
Rector, vel eor. iudices receperint querelam
de divisione rer. mobilium, vel immobilium
facienda teneat. facere dividi inter eos
a communiter intra decem dies postquam claru[m] a
fuerit rem esse communem; Et si aliquis nolu
erit dividere, et divisionem facere recusa
verit in 200 libr. den. com. fulg. conde
net. et divisionem facere teneatur exceptis
b rebus, de quibus fuerit pactum b de non dividend.
Et Iudex possit procedere non obstante si reus
negaret rem esse communem, et agentem
c possidere c opponeret exceptionem praepostera
nis, et de tali questione non recipiat sala
rium, et talis divisio sit rata, et firma, et
d reducat. in publicam formam, et scriptura,
et Potestas teneat. facere mitti petentem in
possessionem rei divisae, et sicut in instru
mento continet. infra decem dies post quam
fuerit obtentum rem esse communem, et sum
marie fiat in continenti executio predictor.
Cap.o aliquo non contradicente; Et si in ipsa
divisione aliqua partiu[m] fraudem commise
rit, vel dolum Iudex debeat cognoscere com
* iter, et ipsas divisiones facere * sine fraude
Et si aliqua partium dividere nollet ad manda
tum Potestatis, vel Cap.i quod Potestas, vel Cap.s
debeat divisionem facere, dividere faciat, et
e faciat fieri breves e et extrahi de aliq.a brevicula
et illa cui obvenerit aliq.a pars, quae ...
seu cui in illo brevi, ...

.68v

et divisio, et quicquid fiet in predictis per dictos
Potestatem et Capitaneum vel alterum ipsorum, ac si etiam factum
esset, et teneantur, et debeant defendere ipse
Potestas seu Capitaneus. huic capitulo aliquo alio non obstante
Et predicta locum habeant in preteritis, presentibus, et
futuris. Et si aliquis pupillus, vel minor, vel
absens, non habens tutorem, vel curatorem in
f Civitate Fulginei, a quibus petatur divisio fieri aliquorum
bonorum quae haberent coram Potestate vel Capitaneo vel
eorum judex teneatur, et debeant vinculo iuris
eis facere dare tutorem bonum, cum possit divisio
ipsorum bonorum fieri, et ipsos compellere ad divisi
onem faciendam, et divisio cum eis facta plenum
g sortiatur effectum, et minores non obstante mi
nori etate possint petere divisionem fieri cum
illis, cum quibus habent aliqua bona qualiacumque

Formam libelli ad huiusmodi capitulum ponit Jure
consultus ad l. 1. ff. fam. erc. Bart, et Bald.
in l. ad officium ff. comm. divid.

a. Clarum est idem dicit in l. 3. in fine ff. comm.
divid.

6. Pactum est de iure non valet pactum ut perpetuo
res non dividatur l. in hoc. § si conveniat ff.
comm. divid. Alex. cons. 59. visis rationibus lib. 5.
et 123 lib. 3. Ceti Dec. cons. 269 in 2° dubio
et ita intelligi debet statutum hoc.

69

c. Possideren̄ modū opponendꝫ exceptionē ponit Bald. in. l. 1. in prīc. ff famil. erc.

d. In publicam r̄ de iure cōis et ꝑ textꝫ probat̄ diuisio, nec de substantia requirit̄ scriptura Dec. cons. 19. in 3.o dubio. Immo et sin apparet plures res illa diuisa, et quod cuilibet pars illa in diuisione obuenerit glos. in. l. pen. C. comm. diuid. Alex. cons. 92. lib.o 2. Dec. d. cons. 19. ult.o dub.o Et si inter illa bona separatim possessa esset inequalitas Aret. in §. socius n.o 14 inst. de societ.

* Facere r̄ de iure can.co frater maior tenet̄ facere partes, et minor eligere cap. 1. de parroch. Legista tenent contrarium ut ꝑ glos. in §. quaedam inst. d. act. et ibi Ias. tenet contra leg.as ut ibi Seu maior in proposito [illegible] dr̄ is, qui maior est etate, sed is qui rem familiarem administrat quamuis sit minor Aret. in §. socius n.o 12 inst. de societ. [illegible] in §. quaedam n.o 19 inst. d. act.

e. Breues r̄ an a diuisione facta ꝑ partes possit appellari Bald. in. l. fin. in prīc. C. comm. de leg.

69v

f. Adhuc minor de iure com(muni) non potest alios
provocare ad divisionem, et si divisio ad
eius provocationem fit est nulla. l. si pupillorum
in prin(cipio) cum gl(ossa) ff. de reb. eor. l. fin. C
de praed. minor.

Si tamen plures minores provocant ab uno maio-
re et inter ipsos minores potest fieri divisio
Bart. in l. inter pupillos ff. de auth. tut.

Item minor potest provocare maiorem quando non
expedit stare in communione Bart. in d. l.
inter Alex. cons. 7. lib. 5. Soc. Sen. cons.
48 col. ij in prin. lib. 1. et ita intelli-
gendum est istud statutum et censetur in autho-
ritate tutoris, seu curatoris

III Rubrica de rebus que commode dividi non possunt.

* Item dicimus, et ordinamus, quod quis si haberet rem communem cum aliquo quae
a commode dividi non possit ad postulationem partium, vel unius ipsarum potestas, vel cap. vel eorum judex faciant extimare iuste, et ipsam adiudicari per duos homines a partibus electos illi
b cui per sortem obvenerit pro iusto, et conveni- b
enti pretio, quod si dicti duo non concordave-
c rint tertius eligatur per curiam. Exceptis viis c
vicinalibus, et scalis, et muris communibus inter aliquos existentibus, que nullo modo possint dividi nisi communi concordia illorum quorum essent dicte vie, et scale, etc.

* Ad materiam istius cap. faciunt tex. et glos. et dd. in l. ad officium C. comm. divid. ubi concluditur, quod per licitationem fit divisio rerum ut dentur plus offerenti

a. Commode etc. quae res dicatur commode non posse dividi, et quae commode ponit Bald. in l. sancimus C. de donat. n.º 9.

b. Illi cui per sortem etc. si tamen unus habet maiorem partem, quam alius tunc adiudicatur illi qui maiorem partem habet Bald. in l. sancimus n.º 9 C. de donat. Corn. cons. 80 n.º 1. lib.º 2.

c. Excepiss[...] nulla res, que communis esset inter aliq[uo]s si unus ex privatis persona, que illi res communis inserviebat efficeret inutilis tunc sed divideret, nec admitteret licitatio ut p[er] Bald. in l. arbor. ff. de possitibus [...] illu[m] [...] comm[unia] divid. Capice. decis. 63.

IIII Rubrica de his qui possedent aliqua communem

Item dicimus, et ordinamus, quod si quis possederit
vel possedit aliquam rem communem sive domum, Cata-
letum, viam, vel cortinam alicuius domus
vel turris, vel aliqd aliud edificium per spatium
a alicuius temporis, vel longo tempore, et aliqua
immiserit, vel appodiamenta in ipsa domo, via
seu cortina domus, vel turris, illud quod immi-
serit, sive appodiaverit retinere non possit, nec ipsa
immissio, seu appodiatio preiudicet alicui ius
habenti in ipsa re, et potestas, et Cap. sive Rector
et iudex causarum civilium Communis Pistorii ad pe-
titionem cuiusque petentis habentis ius in domo
6 turri, catalecto, seu cortina teneatur facere. 6
removeri edificium, et separari quidquid per aliquem
fuerit esset immissum, appodiatum, vel impositum
infra octo dies post quam querelam receperit
sive libelli petitionem. Et si quis suis expensis
haberet, et fieri faceret aliquod edificium, seu
murum communem cum suo convicino cuiuscumque
conditionis sit, teneatur, et debeat omni exceptio-
ne remota satisfacere medietatem omnium, et
singularum expensarum factarum ipsi construenti
seu construi facientem murum, vel edificium
hoc non obstante si in ipso sit aliqd appodiatum
vel immissum per se, vel per alium, sed inspiciatur, quod
murus, vel edificium sit factum expensis unius
partis, quod facto potestas et Cap. sive Rector, et
ipsorum iudices, et quilibet ipsorum teneantur, et debeant
condemnari si contrafecerint sub pena XXV
lib. den. infra 8. dies postquam alter ipsorum querelam
receperit sine strepitu, et figura iudicii constring-
ere principatum illum, vel illos in quorum Catalecto
vel solo edificatum, vel

72r

tis Communitati, & hominibus de [illegible] & indulgemus. Sicq; & non aliter per quoſcunq; Iudices, & Commiſſarios, etiam San-
ctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate iudicari, & diſfiniri debere decernimus. Diſtrictius inhibentes Legatis Vicelegatis, nec non Gubernatoribus, Auditoribus, miniſtris, & officialibus prædictis, ac alijs quibuſcunq; Iudicibus, & perſonis quocũq; nomine cenſeantur, & quacunq; præfulgeant dignitate ſub duorum millium ducatorum auri de Camera Cameræ Apoſtolicæ applicandorum pænis ne contra præſentium tenorem aliquid facere, vel dicere, aut attentare preſumant, ac decernentes ex nunc irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoq; quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quo circa dilectis filijs curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ac Vicarijs venerabilium fratrum Spoletanum, & Camerin. Epiſcopum in ſpiritualibus generalibus per præſentes committimus, & mandamus quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quecunq; vbi, & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte dictorum Communitatis, & hominum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ac eis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant ipſos Communitatem, & homines preſentibus literis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eoſdem Communitatem, & homines contra præmiſſa quomodolibet indebite moleſtari, Contradictores quoslibet, ac inobedientes, & rebelles quacunq; auctoritate, & dignitate præfulgentes per prædictas, & quaſcunq; alias de quibus eis videbitur pœnas pecuniarias eorum arbitrio moderandas, & applicandas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, pœnas huiuſmodi etiam iteratis vicibus aggrauando inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio bracchij ſecularis. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, nec non Ciuitatis Peruſin. & Prouinciæ prædictarum etiam iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoq; & indultis, facultatibus, & litteris Apoſtolicis, Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Auditoribus, Officialibus, & Miniſtris, aliſq; Iudicibus, & perſonis ſub quibuſcunq; tenoribus, & formis, & cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, alijſq; efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſq; & alijs decretis etiam motu proprio, ac alias quomodolibet conceſſis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis ac concedendis approbandis, & inuouandis. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumq; totis tenoribus ſpecialis ſpecifica, expræſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quęuis alia expræſſio, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda ſit, & in eis caueatur expræſſe quod illis nullatenus derogari poſſit illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expræſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expræſſe derogamus contrarijs quibuſcunq; aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expræſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod ſi in Ciuitatę Comitatu, & diſtrictu prædictis aliqua atrociora delicta ſeu capitalia in quibus pœna vltimi ſupplicij de iure communi imponenda veniret, committerentur, pro tempore exiſtens Legatus, ſeu Vicelegatus, aut Gubernator cauſas huiuſmodi delictorum ad ſe aduocare, & per ſe vel alium cognoſcere poſſit. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die 16. Maii. 1566. Pont. noſtri Anno primo.

Cæ. Glorierius.

Peruſiæ, Apud Petrumiacobum Petrutium.

PIVS PAPA V.

AD futuram rei memoriam. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filij Communitas, & homines Ciuitatis noſtrę Fulgineſ, quod alias foel. recor. Paulus Papa iij. Prædeceſſor noſter ex certis cauſis animum ſuum mouentibus ſtatuta antiqua ipſius Ciuitatis cauſarum ciuilium, & criminalium cognitionem concernentia confirmando. Quod omnes, & ſingulę ciuiles, & criminales cauſæ In prima, & ſecunda inſtantijs in ipſa Ciuitate cognoſcerentur, Ita tamen quod pro tempore exiſtens in noſtris tunc ſuis Ciuitate Peruſin. & Prouincię Vmbriæ Legatus, ſeu Vicelegatus ciuiles ſummam, ſeu valorem trecentorum ducatorum auri excedentes, ac criminales in quibus vltimi ſupplicij, ſeu alia corporis pœna de iure communi imponenda veniret, vel alias cum publicum ſcandalum oriri formidaretur cauſas ad partis inſtantiam, ſeu ex officio, vel alias quomodocunq; iuxta eius facultates etiam præuentus, audire, cognoſcere, & terminare minime impediretur per quaſdam ſuas in forma breuis literas, voluit ſtatuit, & ordinauit prout in illis plenius continetur. Cum autem ſicut eadem expoſitio ſubiungebat ipſius Ciuitatis, & illius comitatus, & deſtrictus homines pro ipſis criminalibus cauſis ſub prætextu quod in eis corporalis pœna veniat imponenda extra eandem Ciuitatem in non modicum, ſed maximum eiuſdem Ciuitatis eiuſq; Comitatus, & diſtrictus præiudicium, ac ipſorum hominum diſpendium, & iacturam trahantur, nobis humiliter ſupplicari fecerunt, vt eorum commoditati conſulere, & expenſas quæ in litium extra eandem Ciuitatem pro tempore vertentium, proſecutione per ipſos homines, cum eorum maxime incommodo fiunt, tollere aliaſq; eis in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur, Nos ipſarum litterarum tenores etiam veriores præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, Quod omnes, & ſingulæ cauſæ criminales quorumcunq; grauiorum delictorum, & ciuiles, quæ ſummam, ſeu valorem trecentorum ducatorum auri non excedant in prima, & ſecunda Inſtantijs in dicta Ciuitate Peruſin. & Prouincia Vmbriæ Gubernator, eiuſq; Auditores miniſtri, & officiales, ac pro tempore exiſtentes Legati, Vicelagati, Gubernatores, eorumq; Auditores, ac miniſtri, & officiales, audire cognoſcere, terminare, aut in eis ſe intromittere nullatenus poſſint, & citati pro tempore coram eis contra tenorem præſentium comparere minime teneantur, & ob non comparationem huiuſmodi aliquas Eccleſiaſticas, aut temporales, ſeu pecuniarias pœnas non incurrant, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, ac ipſis Communitati, & hominibus [illegible] Sicq; & non aliter per quoſcunq; Iudices, & Commiſſarios, etiam ſan-

PIVS PAPA V.

AD futuram rei memoriam. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filij Communitas, & homines Ciuitatis noſtrę Fulginei, quod alias foel. recor. Paulus Papa iij. Prædeceſſor noſter ex certis cauſis animum ſuum mouentibus ſtatuta antiqua ipſius Ciuitatis cauſarum ciuilium, & criminalium cognitionem concernentia confirmando. Quod omnes, & ſingulę ciuiles, & criminales cauſæ In prima, & ſecunda inſtantijs in ipſa Ciuitate cognoſcerentur, Ita tamen quod pro tempore exiſtens in noſtris tunc ſuis Ciuitate Peruſin. & Prouincię Vmbriæ Legatus, ſeu Vicelegatus ciuiles ſummam, ſeu valorem trecentorum ducatorum auri excedentes, ac criminales in quibus vltimi ſupplicii, ſeu alia corporis pœna de iure communi imponenda veniret, vel alias cum publicum ſcandalum oriri formidaretur cauſas ad partis inſtantiam, ſeu ex officio, vel alias quomodocunq; iuxta eius facultates etiam præuentus, audire, cognoſcere, & terminare minime impediretur per quaſdam ſuas in forma breuis literas, voluit ſtatuit, & ordinauit prout in illis plenius continetur. Cum autem ſicut eadem expoſitio ſubiungebat ipſius Ciuitatis, & illius comitatus, & deſtrictus homines pro ipſis criminalibus cauſis ſub prætextu quod in eis corporalis pœna veniat imponenda extra eandem Ciuitatem in non modicum, ſed maximum eiuſdem Ciuitatis eiuſq; Comitatus, & diſtrictus præiudicium, ac ipſorum hominum diſpendium, & iacturam trahantur, nobis humiliter ſupplicari fecerunt, vt eorum commoditati conſulere, & expenſas quæ in litium extra eandem Ciuitatem pro tempore vertentium, proſecutione per ipſos homines, cum eorum maxime incommodo fiunt, tollere aliaſq; eis in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur, Nos ipſarum litterarum tenores etiam veriores præſentibus pro plene, & ſufficienter expræſſis habentes huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, Quod omnes, & ſingulæ cauſæ criminales quorumcunq; grauiorum delictorum, & ciuiles, quæ ſummam, ſeu valorem trecentorum ducatorum auri non excedant in prima, & ſecunda Inſtantijs in dicta Ciuitate Peruſin. & Prouincia Vmbriæ Gubernator, eiuſq; Auditores miniſtri, & officiales, ac pro tempore exiſtentes Legati, Vicelagati, Gubernatores, eorumq; Auditores, ac miniſtri, & officiales, audire cognoſcere, terminare, aut in eis ſe intromittere nullatenus poſſint, & citati pro tempore coram eis contra tenorem præſentium comparere minime teneantur, & ob non comparationem huiuſmodi aliquas Eccleſiaſticas, aut temporales, ſeu pecuniarias pœnas non incurrant, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, ac ipſis Communitati, & hominibus de ſpeciali gratia concedimus, & indulgemus. Sicq; & non aliter per quoſcunq; Iudices, & Commiſſarios, etiam ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate iudicari, & diffiniri debere decernimus. Diſtrictius inhibentes Legatis Vicelegatis, nec non Gubernatoribus, Auditoribus, miniſtris, & officialibus prædictis, ac alijs quibuſcunq; Iudicibus, & perſonis quocũq; nomine cenſeantur, & quacunq; præfulgeant dignitate ſub duorum millium ducatorum auri de Camera Cameræ Apoſtolicæ applicandorum pænis ne contra præſentium tenorem aliquid facere, vel dicere, aut attentare pręſumant, ac decernentes ex nunc irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoq; quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quo circa dilectis filijs curiæ cauſarum Camerę Apoſtolicæ generali Auditori, ac Vicarijs venerabilium fratrum Spoletanum, & Camerin. Epiſcopum in ſpiritualibus generalibus per præſentes committimus, & mandamus quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quecunq; vbi, & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte dictorum Communitatis, & hominum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ac eis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant ipſos Communitatem, & homines pręſentibus literis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eoſdem Communitatem, & homines contra præmiſſa quomodolibet indebite moleſtari, Contradictores quoſlibet, ac inobedientes, & rebelles quacunq; auctoritate, & dignitate præfulgentes per prædictas, & quaſcunq; alias de quibus eis videbitur pœnas pecuniarias eorum arbitrio moderandas, & applicandas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, pœnas huiuſmodi etiam iteratis vicibus agrauando inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio bracchij ſecularis. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, nec non Ciuitatis Peruſin. & Prouinciæ prædictarum etiam iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoq; & indultis, facultatibus, & litteris Apoſtolicis, Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Auditoribus, Officialibus, & Miniſtris, aliſq; Iudicibus, & perſonis ſub quibuſcunq; tenoribus, & formis, & cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, alijſq; efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſq; & alijs decretis etiam motu proprio, ac alias quomodolibet conceſſis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis ac concedendis approbandis, & inuouandis. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumq; totis tenoribus ſpecialis ſpecifica, expræſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quęuis alia expræſſio, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda ſit, & in eis caueatur expræſſe quod illis nullatenus derogari poſſit illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expræſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expræſſe derogamus contrarijs quibuſcunq; aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expræſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod ſi in Ciuitatę Comitatu, & diſtrictu prædictis aliqua atrociora delicta ſeu capitalia in quibus pœna vltimi ſupplicij de iure communi imponenda veniret, committerentur, pro tempore exiſtens Legatus, ſeu Vicelegatus, aut Gubernator cauſas huiuſmodi delictorum ad ſe aduocare, & per ſe vel alium cognoſcere poſſit. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die 16. Maii. 1566. Pont. noſtri Anno primo.

Cæ. Glorierius.

Peruſiæ, Apud Petrumiacobum Petrutium.

173v

In Constitutione de Conservatoribus edita à san. me: Greg. XV ex sententia Congregationis Concilij inter cætera statutum est, Ut coram Conservatoribus regulares conveniri quidem, aut trahi debeant, sed alios convenire, aut trahere non possint; ita ut memorati Conservatores in causis, in quibus regulares, et alij actores fuerint nullam prorsus iurisdictionem habeant, sed in ijs tantum, in quibus rei extiterint.

Dubitatur nunc an per hæc verba sublata sit facultas, quam habent Conservatores defendendi regulares, et alios à manifestis iniurijs, et violentijs, quæ illis de facto inferuntur, dum à suis possessionibus deiiciuntur, et proprijs bonis uti, ac frui impediuntur.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum censuit minime sublatam fuisse facultatem quam habent Conservatores defendendi regulares à manifestis iniurijs, ac violentijs ad præscriptum Constitut: Innocentij Quarti, et Bonifacij VIII relatarum in c. i et fin: De off. deleg. in 6°.

C. Card. de Torres

Locus + sigilli

75r

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij tridentini interpretum censuit decretum c. 9. sess. 25 eiusdem Concilij vendicare sibi locum etiam in possessorio ita ut etsi Patroni sint in quasi possessione presentandi, presentatus tamen ab eis nequaquam institui debeat, nisi de iure patronatus constiterit ad ipsius Concilij praescriptum. Caeterum an in casu presenti ius patronatus fuerit legitime probatum necne ordinarij esse iudicium

75v

Ex Brevi Julij 2.° &

76

Nec non Prefecti et Consiliarij Hospitalis huiusmodi pro tempore existentibus, cum consensu et consilio Prioris Ecc.ae Fulginaten. ac Guardiani Fratrum Minorum de observantia S.ti Fra Bartholomei de Marano Fulginat. diocesis pro tempore existentium, quecumque Ornamenta dicti Hospitalis vendendi, et illa in usus necessarios, ac fabricas, et alios beneficiis et pietatis opera convertendi, et si illa viderint in evidentem dicti Hospitalis utilitatem cedere, etiam ut ad certum genera: tiones locandi licentiam et facultatem, nec non omnia et singula privilegia, immunitates, gratias concedimus, et indulgemus.

Abulentiũ Causa Cong.ni Sacrae propositae.

Ill.mi et R.mi DD. Decanus et Capitulum Cathedralis Abulensis

praetendunt vi cuiusdam Statuti non obstante

decreto sup.dicti posse ex d.a recreationis causa

abesse a servitio et residentia eorum Ecc.ae per qua-

tuor menses interim non solum praebendarum grossam,

verum et quotidianas distributiones, ac si divi-

nis interessent, lucrari, Verum R.mus D. Epus videns

ex huiusmodi praetensione cultus divini augmentum

laedi, casque esse contra dispositionem Concilij Tridentini,

recurrit ad Sacram Cong.nem supplicans dari declarari:

Utrum et an d.m decretum sess. 24 de reformat.

cap. 12 sustulerit quascumque consuetudines, et Sta-

tuta quae longius tempus trium mensium indulgeat,

secundum an in d.is tribus mensibus quibus potuit

recreationis causa abesse a residentia, lu-

crentur quascumque distributiones quotidianas

quocumque nomine nuncupentur, et ex quacumque

causa dentur, et distribuantur.

Responsio Sac.ae Cong.nis

R.mi DD. Sac. Cong.is Concilij Trid.ni interpretum

77v

libellum pro eo habuerit litteris, committi dimec, et quorumque Rota devenerit confirmationem statuti ecclesiae Abulensis validam, et legitimam esse secundum decretum Concilii praedicti Sess. 24 de reformatione cap. 12 de absentia tribus mensibus non obstante quacumque contraria consuetudine et immemorabili. Interea vero absentes non lucrari distributiones quotidianas, quod ad Amplitudinem tuam praescripti, ut cum illi nota fuerit Congregationis sententia eam observandam curet. Romae die 3 Augusti 1586.

Ita est Ant. Card.lis Caraffa.

Consulta
Copia

Perus: Al mio Ill.e e m.o R.o Sig.r come fratello Il Vesc.o di Perugia

78r

Ill.e e m.o R.o Sig.r come fratello. Con questa mando copia dell'ordine che l'anno passato per modo di provisione fu dato à Mons.r Centenario antecessore sopra l'app.ne che prima pretesa cognitione del Tribunale Episcopale devolvano al rettore della Provincia, e mi occorre solo aggiungervi due cose. Una che conforme alla dispositione del Sac. Concilio di Trento nel Cap.o Cause omnes Sess: 24 ad admetta dette app.ne nisi à diffinitiva, vel vim diffinitivae habente et cuius gravamen per Appellationem à diffinitiva reparari nequeat. l'altra che nel decernere le inhibitioni servi quanto dispone il med.mo Concilio Sess: 22 De reformat. cap. 7 Così dunque potrà V.S. governarsi nell'avvenire dando copia d'ogni cosa a Mons.r Vesc.o per sua sodisfattione, e me le offero con tutto l'animo. Di Roma li 29 luglio 1595 —

A. V.

Come fratello
Il Card.l Aldobrandino.

Duplicato.

Molto Ill.e et m.o R.o Sig.r come fratello. Presupposta la consuetudine da V.S. allegata che le app.ni del Tribunale di Mons.r Vesc.o possono devolvere à Lei, la q.le per se stessa le conosca, ò per speciale commissione le commetta Non rispondero altro per hora se non che

78v

Ella attenda à continuare secondo il solito, avvertendo però che questa consuetudine può havere molte distintioni, la p.a et principale è fra le cause spirituali, e temporali. l'altra quando si tratta fra laico, e laico, et fra Chierico, e laico, et fra Clerici, e Clerici conviene che ella habbia l'occhio di non eccedere li termini della consuetudine istessa. Poiche la Constit.ne lib. 6 cap. 5 di questo non parla chiaro, et in ogni caso ricordisi nel commettere di servare la dispositione del Cap.lo Statutum de rescrip. in 6.o Et me le offero con tutto l'animo. Di Roma li 20 ottobre 1594.

S.r. [illegible]

Come fratello
Il Card.le Aldobrandino

Offical

79

A very Ill.re, emp.te R.do S.r Come fr.llo, il Gov.re di Foligno

inteso ß Ill.re, emp.te R.do S.r Come fr.llo: è stato resoluto in Cong.ne de' Sgravij, che l'accuse de i dandi dati non possino darsi, ò revivarsi al banco del danno dato doppo l'anno, che si pretende dato il dando, e che non possano pretendersi le pene, e molto meno la refattione del dando se non sei mesi doppo, in modo che passati i diciotto mesi sia prohibita ogni attione d'inquietare chi si sia per questo fatto, e così V. S. procurarà che segua, e me le offero di Roma 18 luglio 1609.

di V. S. Come fr.llo

il Card.le Borghese

[illegible]
11 Agosto 1669
S. C.

Item ordinamo che l'officiale presente, et quelli che per li tempi saranno habbiano arbitrio et podestà delli pegni tolti à quelli che havessero dato dāno personalmente tanto, et alle possessioni altrui per la pena del comune et per la emenda del padrone retenerli per tempo di due dì, dal dì che haverà fatto la exequtione, et da due dì in poi; non essendo riscossi per li malefattori et dāni danti personalmente, li possa bendere, et debbia alla pena di lib. dieci di den. del suo proprio salario impegnarli alli quideri li pegni di ciascuno unà col dep.rio del comune p la pena del comune, et per la emenda del padrone, la q.le pena et emenda debbia fare venire alle mano del dep.rio sopradetto, et esso dep.rio ne debbia tenere conto unà coll'officiale pred.o delli dāni dati —

80v

Dell'arbitrio di chi ricevesse alc.o danno R.ca 31 —

Item ordinamo che all'officiale delli danni dati, et à cias=
cuno patrone della p.nte ara, ò lavoratore trova=
rà alc.a persona dare danno personalm.te, ò cō
bestie nella sua p.nte presa et tali lecito tor=
gli panni, arme, ò di menare bestie, che
dessero danno, ò che l'havessero dato nella sua
p.nte, et quella assegnare al d.o officiale de
danni dati in term.ne di due dì, et esso offitiale ad
le presa rendere salvo prima nō habbiano pa=
gato la pena al comuno, et la emenda al pa=
trone dechiarata per li d.i statuti che di tal
danno parlano —

81

Che se possano fare gratie delli danni dati R.ca 34

It. ordinamo che in tutti li danni che se commettessero,
ò facessero per alc.a persona della Città, contado, ò di=
stretto di Folig.o non si possa fare alc.a gra per li
Sig.ri Priori ne per li officiali delli dani dati, ne per
chi appartenesse, saluo che per lo consiglio maggiore
con questa conditione che del d.o consiglio si debba
vincere per li doi terzi del sì ——

82 r

[illegible]

[illegible] certificatus [illegible] adiecerit
[illegible] Amplitudini [illegible] presentium
[illegible] Card. [illegible]
[illegible] Congregationis
[illegible] canonicis, ut [illegible]
[illegible] publice [illegible]
[illegible] ad [illegible]
contentus [illegible]
[illegible] et [illegible] ipsis [illegible]
Romae xiii Martij 1505 [illegible]
[illegible]

[illegible] Card.lis [illegible] ut Can.ci [illegible]
[illegible] distributionum [illegible]
interesse possint aliis Can.cis [illegible]
[illegible]
[illegible] per ipsos [illegible]
[illegible] interessent. Ceterum [illegible]
[illegible] facultate [illegible]
[illegible]

R.mi Ordinarij Sir Epo Fulgin.

R.me D.ne uti frater. Libello his adiuncto uidebit Amplitudo tua quid quaesitum fuit a Sac. Cong.ne Card. Conc. Tridentini ex auctoritate S.mi D.ni N.ri interprete. Congregatio censuit permittendum esse eius Eccl.ae canonicis, ut in eius Eccl.a seruitio se inuicem possint substituere dummodo qui substituerit eo die ad seruiendum non teneatur, quod Amplitudini tuae scribendum duximus, ut sciat quid Canonicis ipsis liceat et Romae xiii Martij 1585

Uti frater A. Card.lis Carrafa —

Sac. Cong.o Card.lium Conc. Tridentini interpretum a...
respondit Eam permittere debere, ut Can.ci in sua hebdomada ad tutti seruitio liberis substituere possint alios Can.cos in ipsa hebdomada adstricti non sint, fructus quotidianos distributiones quotidianas per ipsos lucrari perinde ac si diuinis personaliter interessent. Caeterum cauendum ne Canonici hac facultate substituendi abutantur. —

85nf

86v

Decretum Sac. Cong.nis Concilij Trid.ni De Tertiarijs

872

Sac.a Cong.o Cardinalium Concilij Trid.ni interpretum consulta respondit. Fratres tertiarios Mantellatos, cingulatos aliosque similes etiam demum ordinis cuius tertiae regulae habitum assumpserunt privilegijs potiri, et ab ordinarij Iurisdictione exceptos esse, si vivi collegialiter vivant, seu in claustralibus habitent, et mulieres virginalem, seu caelibem, castam, vidualem, expresso voto, et sub dicto habitu vitam traduxerint. Quemadmodum cavet Constitutione Concilij Lateranen. sub Leone X. quae habet sess. XI in fin.: Hoc autem velit mulierum ab ordinarijs licet paupertatis, et obedientiae nequaquam includi; quinimo huiusmodi mulieres si vitam virginalem, seu caelibem simpliciter, expressisque voverint, etiam in cunbem sanguineorum, et affinium suorum, aut proprijs domibus, vel seorsum habitantes supradictis privilegijs ordinis, cuius tertiae regulae habitum deferunt, exemptione ab ord.rii Iurisdictione frui debere, prout eodem SS. Leo postea declaravit Const.ne edita die p.a Martij anno 1516. Quod si fratres aut eorum tertij ordinis quid amplius praetendant ex vi ne consuetudinis posse ius suum experiri in Iudicio ordinario. Item Card.lis Paphi[?] lius Romae anno 1600.

Impressum in compendio Bullarij fol. 99. ubi [illegible] vide d. reia Riccius decis. cor. per a.o —

Prosper Fagnanus Sac. Cong.nis Conc. Sec.rius

87v

88 r

Statutis Ripelli lib. 4 cap. LXXX Vers.^o

[Statutis]

Quilibet uir Maritus alicuius mulieris succedat

pro 3.^a parte dotis in bonis ux.s uxoris, si decesserit ab intestato existente ibi d.^to suo viro marito sine filiis natis de eis.

Lib.^o 2.º Statutis fol. 68.

De sponsalitiis et matrimoniis cap. LIII.

Item statuimus quod si quis contraxerit matrimonium uel sponsalia cum aliqua muliere patrem habente, uel auum uel aliquem ascendentem, sine pmissione patris, aui, uel alterius

88v

Copia Statuti Veteris Terrae Muraniae

Sub rub. 90 Mulier dotata à Patre, Matre, ~~vel~~ Fratre, vel aliis Consanguineis suis dotibus sit contenta.

Si aliqua mulier dotata fuerit a Patre, Matre, Fratre, vel aliis suis Consanguineis, suis dotibus sit contenta, et plus de bonis paternis, maternis, fratris, vel fratrum, vel aliorum Consanguineorum suorum petere non possit, si ex eo filii masculi, vel fratres, vel Nepotes carnales remanserint, salvis relictis in testamentis factis, quae libere possint peti: et si aliquis contrafecerit, vel venerit aliquo modo contra, pro qualibet vice, in 25 lib. denariorum condemnetur, et omnia, et singula supradicta locum habeant in praeteritis et futuris; et talis Mulier, filii, vel Nepotes ipsius teneantur, et debeant infra octo dies postquam eis fuerit protestatum, quietationem facere praedictorum filio vel filiis masculis, fratri, vel fratribus carnalibus, vel Nepoti, vel Nepotibus masculis remanentibus ex parte Matris vel Patris, de omni eo, quod a filiis, vel a fratribus masculis, vel Nepotibus masculis petere, vel exigere posset in bonis, quae ~~...~~ quondam fuerint Patris, vel Matris ipsius mulieris, vel fratris, vel fratrum eiusdem ea ratione successionis ab intestato, quod et alio modo, iure, vel Causa: et si non fecerint vel facere recusaverint in 25. lib. denariorum pro Communi Muraniae condemnetur, et nihilominus praesens Capitulum in quacumque parte sui firmum debeat remanere, et executioni mandetur, salvis relictis in testamentis factis, quae libere peti possint, et Potestas, et Consules teneantur praedictis intendant, et provideant diligenter ad petitionem filii, vel filiorum masculorum, et fratris seu fratrum, et Nepotis, seu Nepotum, quandocumque fuerit requisiti ad poenam 25. lib. denariorum pro quolibet in suo officio cogere ipsam mulierem ad huiusmodi faciendum summarie, et de plano, sine strepitu et figura iudicii et omni solemnitate omissa, et si Potestas fuerit negligens, vel remissus in praedictis, in centum libras denariorum, et quilibet Consul in 25. lib. denariorum pro Communi Muraniae condemnetur.

Ad intelligentiam huius Statuti. Vide Thess. dec. 101 et ... lib. 1

89v

Quod mulier dotata vel dotanda
non possit venire ad hereditatem.
Lib. 2. cap. 21. Statut. civitatis Assisij

Ad conservationem iurium cuiuslibet de civitate, vel comitatu Assi[sij]
hereditates et successiones ad alios, qui non essent de domo ex linea [mascu]
lina perveniat: statuimus et ordinamus quod siqua mulier dotata [...]
à patre, vel à matre, fratre, vel fratribus, Avo, vel Avia, vel à q[...]
possit, nec debeat ipsa, nec eius filij ex ea descendentes venire [ve]
nire ad hereditatem, vel ad successionem alicuius predictorum dotan[tium]
dotantium, nec aliquid petere, vel habere de bonis, et in bonis [cuius]
libet predictorum quocumque modo, quoniam ex predictis, vel aliquo [...]
fuerit, vel remanserit filius, nepos, vel pronepos, vel heres [...]
ex legitimo matrimonio natus, descendens ex eo, vel eo venien[te] [...]
essione predicta non tali muliere dotata, vel dotanda. sed ipsa [mu]
lier sit dotata, vel dotanda, esse debeat pro dote [...]
declarantes quod etiam mulier dotata, sive dotanda non possit [...]
dere patri, vel fratribus, decedenti, vel decedentibus donec [...]
quousque supervixerit frater, vel fratres, nepotes, vel pronepotes
linea masculina descendentes. et ipsa, nec aliquis ex ea [...]
[...], vel succedere in bonis alicuius predictorum non possit aliquis
tere, vel habere testamentis, vel ultimis voluntatibus, dona[...]
vel successionibus et alienationibus in talem mulierem non fact[...]
ex ea venientibus, et descendentibus factis et faciendis debeat
nil q;

91r

Statuta terre Stigelli

Quod mulier dotata non possit succedere cap. 71

Item Statuimus quod nulla mulier dotata a patre vel matre, avo, vel proavo, avia, seu proavia, fratre carnali, vel sorore carnali, seu a quocumque dotata esset, non possit nec debeat venire ad successionem illius, qui eam dotaverit, vel illorum ab intestato, nec aliqua religiosa possit ab intestato venire ad successionem patris, matris, fratris carnalis, seu sororis carnalis, seu patrui, vel alicuius consanguinei, vel affinis ascendentis, vel descendentis, [illegible] superstite aliquo masculo de linea vel stirpe ex legitimo matrimonio procreatis, et si qua peterent [illegible] petitis, [illegible] non debeant aliqualiter audiri. Quod vindicet sibi locum in preteritis, presentibus, et futuris.

Pour copia [illegible] Item ut infra deveratis dominus Francisus dominus Antonius unus de [illegible] consiliariorum [illegible] presentata bona [illegible]

statuti terre Stigelli, continebat quod quecumque persona terre Stigelli, seu eius fortie, et districtus cuiuscumque status qualitatis, et conditionis erit, seu religiosus, vel religiosa quos in futurum decedent ab intestato sine filiis legitimis, ~~et naturalibus~~ de se natis, quod omnia

91v

eius bona mobilia, et immobilia, presentia et futura
deveniat, et devenire debeant ad proximiores
masculos ipsius decedentis, sibi superstites, et in domi-
bus, patris illius decedentis natos, seu ex linea
masculina à patris nati essent, et ante proxi-
miores masculi in supradictis modis et conditionibus
dicto decedenti non superstiterint, illa bona redeant,
et redire debeant ad proximiores mulieres de-
cedentis, et hoc locum habeat in primo 2° 3° et 4° gradu
parentele, seu consanguinitatibus ad predicta quibus-
cumque legibus, statutis, et aliis reformationibus
modo aliquo [illegible] et facientibus in predictis
omnibus nullius roboris sint, nec aliqua liceat predictorum
esse admittenda, sed perpetuo firma perduret, et
roboris teneat firmitatem, et quod presens reformatio
confirmetur, et confirmari debeat per Magistros dominos nostros
et poni in volumine statutorum dicte terre, et super
qua quidem reformatione
Maturus et prudens vir Carolus Leoninus petrus
unus ex dicto consilio petens pulpitum arrengandi
Filii hominis invocato auxilio animadvertens
per reformationem illam editam et emanatam super
successione decedentium quovis modo ab intestato non
superstitibus

N 2

superstitibus filiis ex suo corpore natis confirmatam
et approbatam per Ill.mum D. Archiducem Balearum et
penitus ad finem sublatam et conservatam ne facultates
et bona, quibus familias et Cippos domus quotidie
conservari videmus, et ob id remp.cam salubriter com-
pletibus exuberari ex familia agnatus, et Cippo domus
ipsius decedentis quandiu ante forsan contra ipsius decedentis
tacitam voluntatem, ac stante similiter d.a reformatione
reperiat multoties casus occurrere, bona et facultates
decedentis sine filiis ab intestato per matrem matris ipsius
decedentis, pariter et ascendentium, et descendentium ab
ipsa matre, per transitum ad 2.a vota in alienas familias
et cognationes exportari. Voluit et censuit reforma-
tionem illam in duabus partibus eius, videlicet incipi-
endo ab illa parte quod omnia bona mobilia et stabilia
usque in finem debere restringi et limitari hoc modo videlicet
quod bona decedentis deveniat pleno iure nulla detracta
trebellianica ad proximiores masculos ipsius decedentis videlicet
masculos ortum habentes a familia, domo, sive Cippo d.i
decedentis, sin autem illa bona deveniant, et devenire de-
beant pleno iure nulla facta detractione trebellianicae,
sive legitimae ad proximiores agnatos feminas d.i decedentis,
videlicet ad mulieres natas in familia, domo, sive Cippo d.i de-
cedentis, exclusis matre et aliis ascendentibus, et descendentibus
ab ea per transitum ad 2.a vota —

De intellectu praedicti statuti late Mondel.:
cons. 4 vol. 1 p. Stabil.

Statutu Arenij

Rub.a De bonis non alienandis p mulieres sine cons. &c. certis solemnitatibus observatis

Statuimus et ordinamus quod nulla Mulier sive eius procr. valeat nec possit alicui personae vendere, vel permutare, donare, vel aliquo modo alienare aliqua eius bona immobilia sine consensu et voluntate duorum proximiorum suorum consanguineorum à latere paterno, et si caruerit predictis duobus proximioribus à latere materno cum presentia, auctoritate, et decreto Judicis terrae Arenij interposito et si aliter fierit non valeat ipso iure.

93v

Quod mulier dotata vel dotanda non possit venire ad hered.
ex Rub. 21. L. 6.

Ad Conservationem Curiarum [illegible] de Civit.e vel Com.u Aliis
ne hered. et successiones ad alios qui ad essent de domo et
masculina pervenirent. Statuerunt, et ordinaverunt quod
sua mulier dotata, vel dotanda, a Patre, matre, fr.e, vel fratre
Avo, vel Avia, vel a quocumque, non possit, nec debeat ipsa, nec eius
filij ex ea descendentes recurrere, vel venire ad hereditatem
et successionem aliquas predictorum dotantium, vel non dotantium
nec aliquid petere vel habere de bonis, et super bonis [illegible] pred
ctorum quoquo modo quousque ex predictis, vel aliquo predicto
fuerit vel remanserit filius nepos, pronepos vel her
masculus ex legitimo matrimonio natus descendens ex eo m
ex veniens in successione pred., a tali muliere dotata
vel dotanda, sed ipsa mulier sic dotata, vel dotanda esse
debeat sua dote contenta. Declarantes quod et mulier dota
sive dotanda non possit succedere fr.i vel fr.ibus decedent, vel dec
dentibus donec, et quousque supravixerint fr.i, vel fr.es, ne
potes vel pronepotes ex linea masculina descendentes
ab ipsis, nec aliquis ex ea provenient, vel succedens in bo
aliquas predictorum, non possit aliquid petere, vel habere [illegible]
testamentis vel ultimis voluntatibus [illegible] vel [illegible]
[illegible] et alienationibus in talem mulierem pro ea vel ea
[illegible] Pactis, et [illegible] [illegible] [illegible]

94v

95v

Decretum super nominatione Bannitorum

Urbanus Papa octavus ad futuram rei memoriam. Licet nominationes quae interficientibus Bannitum, seu illum vivum potestati Curiae tradentibus conceduntur, ad optimum finem extirpationis eorundem Bannitorum introductae fuerint, easque manutenere maxime expediat. Quoniam tamen sicut accepimus, multis facinorosis hominibus iisdem nominationibus abutentibus factum est ut illae contra nostram intentionem sortiantur effectum, easdem nominationes modo, et forma infrascriptis restringendas censuimus. Motu itaque proprio, et ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicae potestatis plenitudine praesentium serie statuimus, et ordinamus quod de caetero nemo absolvi possit per viam nominationis huiusmodi ante lapsum unius anni post commissum ab eo delictum computandum; et qui semel nominationis huiusmodi beneficio gavisus fuerit, illo amplius gaudere non possit, nec ulterius absque habita pace ad nominationem huiusmodi admittatur. Praeterea nominari non possit ille, qui delictum commisit postquam nominans ius nominandi acquisiverit, sed omnino praecedat delictum, et bannum nominandi facultatem, sive ius acquisitum nominandi. Decernentes sic et non aliter per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos, et causarum Palatii Apostolici Auditores, et S. R. E. Cardinales et de latere legatos sublata

100v

eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, et interpre-
tandi facultate, et auctoritate, iudicari et definiri de-
bere, ac irritum et inane si quid secus super his
a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignora-
nter contigerit attentari. In contrarium facien-
tibus non obstantibus quibuscumque. Datum Romae
apud S. Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris. die 10
maij 1635. Pontificatus nostri anno XII.

M. Ant. Maraldus

Urbanus Papa Octavus, ad futuram rei memoriam. Licet nominationes quae interficientibus Bannitos, seu illos vivos potestati Curiae tradentibus conceduntur, ad optimum finem extirpationis eorundem Bannitorum introductae, introducteque sint, easque manutenere maxime expediat. Quoniam tamen, sicut accepimus, malitia facinorosorum hominum iisdem nominationibus abutentium factum est, ut illae contrarium interdum sortiantur effectum, easdem nominationes modo, et forma infrascriptis restringendas censuimus. Motu itaque proprio et ex certa scientia ac matura deliberatione nostris deque Apostolicae potestatis plenitudine, Harum serie statuimus, et ordinamus, quod de caetero nemo absolvi possit per viam nominationis huiusmodi ante lapsum unius anni post commissum ab eo delictum computandi, et qui semel nominationis huiusmodi beneficio gavisus fuerit illo amplius gaudere non possit, nec ullus absque habita pace ad nominationes huiusmodi admittatur. Praeterea nominari non possit ille qui delictum committit post quam nominans ius nominandi acquisiverit, sed omnino praecedat delictum, et bannum nominandi facultatem, sive ius acquisitum nominandi. Decernentes sic et non aliter per quoscunque iudices ordinarios et delegatos, et Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales et de latere legatos, sublata

101v

lis, et eos cuiuslibet quavis aliter iudicandi et in:
terpretandi facultate, et auctoritate, iudicari, et
definiri debere, ac irritum et inane, si quid secus
super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel
ignoranter contigerit attentari, in contrarium facientibus
non obstantibus quibuscumque. Datum Romae apud S.
Mariam Maiorem Sub annulo Piscatoris die 10 maij
1635 Pontificatus nostri anno 12.
M. Ant. Maraldus —

508